

SAVAITINIAI ĮVYKIAI

Afganistano laisvės kovotojai Internacionaliniame Afganistano apklausinėjime Oslo mieste, Norvegijoje, 1983 m. kovo 13-16 d.

AFGANISTANE ŽUVO SOVIETŲ GENEROLAS

Iš Indijos praneša, kad Afganų sukilėliai pašovė helikopterį, kuriuo skrido Sovietų generolas inspektuoti strateginį Panjšir slėnį. Jo vardo nepavyko sužinoti.

Kai kurie Vakarų diplomatai spekuliuoja, kad jis galėjo būti Semjon Romanov, 62 m., apie kurį Maskva buvo trumpai buvo pranešusi, jog žuvo "atlikdamas pareigas". Manoma, kad jis buvo ir tas pareigūnas, kuris įsakė nušauti paklydusį Korėjos keleivinį lėktuvą.

Afganai sukilėliai praneša, kad žuvo generolai ir 5 helikopterio įgulos nariai. Sovietų kariai nugabeno jo kūną į netoli Kabulo esantį aerodromą, ir vėliau į Sov. Sąjungą.

Paskutiniu metu, Sovietams vykdant ypatingai stiprius puolimus prieš sukilėlius Panjšir slėnyje, afganai tvirtina, kad žuvo dar 2 Sovietų generolai.

SAUDI ARABIA ĮSIJUNGĖ Į KARO VEIKSMUS

Saudi Arabijos spausminiai lėktuvai birželio 5 d. nušovė du Irano bombonešius, kurie taikėsi pulti alyvos tanklaivius. Po 45 mėnesių Persų įlankos kovų pirmą kartą įsijungė Saudi Arabija. Trys kiti Irano lėktuvai buvo priversti grįžti į savo teritoriją.

Saudi Arabijos ambasadorius Washingtonė pareiškė, kad "Mes bandėme visokiais būdais rasti taikingą sprendimą karo tarp Irano ir Irako. Nelaimė, kai tapo paliestas ir mūsų saugumas, reagavome, kaip ir buvome iš anksto įspėję".

TEISIAMI IZRAELIO TERORISTAI

Iš Tel Avivo pranešama, kad teisiami Izraelio teroristai, kurie prieš mėnesį bandė išsprogdinti Jeruzalę 5 arabų keleivinius autobusus. Jie buvo laiku sugauti. Iš viso bus teisiami 26 slapsti teroristai. Maksimalus bausmė - 10 metų.

kuri įsiveržė į mūsų tėvynę".

40-TOJI SUKAKTIS NUO ALIJANTŲ ISSIKELIMO NORMANDIJOJE

Normandijos pakraštyje, Bernieres-Sur-Mer, birželio 6 d. švenčiamos 40-tosios sukaktuvės nuo Alijantų trupių masinio išsikėlimo vadinamo D-DAY, kuris nulėmė Hitlerio kariuomenės žlugimą ir karo pabaigą. Hitleris tikėjosi iki paskutinės minutės paslaptingo ir visagalinčio ginklo išvystymo, kuris būtų nulėmęs karo pabaigą jo naudai. Tačiau Alijantai pagamino radarą, nulėmusi Britų gynimosi pasiekimą ir atominę bombą, kurią prireikė pavartoti, norint išjungti iš karo Japoniją.

Jeigu Alijantai nebūtų kovoję ir pasiaukoję - visa Vakarų Europa galėjo pakliūti arba į Hitlerio diktatūrą, arba eventualiai į Rusijos neshamą "laisvę" ir praradusi demokratinį laisvų kraštų gyvenimo būdą.

Alijantų išsikėlimas buvo didžiausia istorijoje kariuomenės perkėlimo operacija. Apie 10.000 amerikiečių, britų ir kanadiečių žuvo ar buvo sužeisti Normandijos pakraščiuose.

Birželio 6 d. Normandijon atvyksta 40-mečio proga veterana iš visų kraštų ir kontinentų. Jų tarpe nemažas skaičius kanadiečių, anglų ir prancūzų, vyriausybės atstovų.

• JAV prez. R. REAGAN'as lankosi Britanijoje. Jis buvo susitikęs trumpai su Karalienė ir pasitarimai su Britų min. p-ke M. Thatcher.

PRANEŠA ELTA:

BIULETENIS APIE NERUSŲ TAUTAS SOVIETŲ SAJUNGOJE

Ukrainiečiai pradėjo leisti periodinį biuletinį Soviet Nationality Survey /Sovietų tautų apžvalga/, kurio tikslas informuoti Vakarų publiką apie nerusų tautas ir jų problemas. Antrajame numeryje /1984 vasaris/ randame kun. Alfonso Svarinsko biografinį aptarimą ir porą žinučių apie Lietuvą. Vienas biuletenio redaktorių B. N a h a y l o, yra gerai susipažinęs su Pabaltijū.

Biuletenio metinė prenumerata /10 numerių/ \$30,- adresas: Suchanist Publishers, 15 Sherringham Ave., London, N17 9RS, England.

ŽYMUS ROMANISTAS PRIMENA LIETUVOS LIKIMĄ

Vienas žymiausių šių dienų prozininkų, Paryžiuje gyvenantis čekų rašytojas Milan Kundera savo raštuose dažnai prisimena ir Lietuvos likimą. Šiemet išėjusiam anglų kalba jo romane "Nepakeliamas būties lengvumas" randame šį paragrafą: "Visi ankstesnieji Rusų imperijos nusikaltimai buvo padaryti diskretaus šešėlio priedangoje. Pusės milijono lietuvių deportavimas, šimtų tūkstančių lenkų nužudymas, Krymo totorių likvidavimas tebėra mūsų atmintyje, bet fotografinės dokumentacijos neturime; anksčiau ar vėliau bus paskelbta, jog jie esantys sufabrikuoti. Kitokla 1968 m. Čekoslovakijos invazijos istorija; jos nuotraukos ir filmai tebėra saugojami pasaulio archyvuose".

Žurnale "The New York Review of Books" balandžio 26 d. numeryje Kundera savo straipsnyje rašo: "... Vidurio Europai, kuri aistringai kultivuoja įvairybę, negali būti nieko svetimesnio, kaip Rusija: vienoda, niveliuo-

New Jersey tautinių šokių grupė LIEPSNA su vadovais vyksta į Tautinių Šokių Šventę Nuotr. A. Bitėno

o Kanados min. p-kas P.E. TRUDEAU nuvyko į Europą, kur dalyvaus D-DAY suakties minėjimo ceremonijose.

SIŪLO VASAROS DARBUS

Kanados [darbinimo ir Imigracijos Ministerija praneša, kad Imperial Oil Ltd. suteiks 100 darbų šių metų "post-secondary graduates" ir jauniems be patyrimo asmenims.

Imperial Oil Ltd. kompanija samdys nepatyrusius jaunuolius darbe, kurie baigė studijas inžinerijos, administracijos ir atskaitomybės srityse. Darbai numatomi truks 6-12 mėnesių, bus mokama \$10 ar \$15,- į valandą. Darbai paskirstyti po visą Kanadą nuo Newfoundland iki Britų Kolumbijos, ir Northwest Territorijose. Tuo pasiūlymu galės pasinaudoti 68 baigę universitetus, 9 technikai ir 11 baigusieji CEGEP, kolegijas ar gimnazijas.

janti, centralizuojanti, pasiryžusi transformuoti kiekvieną jos imperijos tautą /ukrainiečius, gudus, armėnus, latvius, lietuvius, ir kitus/ į vieną rusų liaudį /ar, kaip mūsų žodinės mistifikacijos amžiuje paprasčiau sakoma, į "vieną tarybinę liaudį"/.

JAV DARBININKIJA IR NETIKROS PROFSAJUNGOS

Vasario mėnesį Vilniuje lankėsi skambiu JAV-TSRS draugystės nacionalinės tarybos delegacijos vardu pasižadinti amerikiečių grupelė. Trumpai apsižvalgę, ji paskeibė, jog "Tarybų Sąjungoje sudarytos visos sąlygos vystyti nacionalinei kultūrai" /"Gimtas Kraštas", 1984 nr. 5/. Tokie egzotiški pareiškimai neturėtų nieko nustebinti, nes nuo pat jos įsteigimo 1943 m. toji "draugystės" organizacija tebuvo paprasta Maskvos marionetė.

"Draugystės" delegacijos nariai ypač susidomėjo vadinamomis Lietuvos profsajungomis. Tas jų dėmesys neatsitiktinis. Po lenkų "Solidarumo" sąjūdžio iškilimo, Sov. Sąjungos ir Rytų Europos kraštų vyriausybės labai susirūpino savo valdiškųjų "profsajungų" reputacija ir dar uoliau pradėjo įtikinėti užsienį, kad tos kompartijos pagelbinės organizacijos tikrai rūpinasi darbininkų reikalais ir nusipelno profsajungų vardo. Toje dvasioje "Draugystės" delegacijos nariai Vilniuje apgailestavo, kad abiejų šalių pasikeitimas profesinėmis delegacijomis yra nutrūkęs ir už tokią padėtį kaltino amerikiečių profsajungų vadovus.

Kokia gi iš tikrųjų organizuotos amerikiečių darbininkijos pozicija komunistinių "profsajungų" atžvilgiu?

Amerikos Darbo Federacijos ir Pramoninių Organizacijų Kongreso - AFL-CIO - užsienio politika remiasi šiuo principu: Amerikiečių profsajungos atsisako kontaktų su bet kokia šalimi, kuri "paneigia savo darbininkams teisę laisvai jungtis bei organizuotis, kolektyviai derėtis su darbdaviais, ir streikuoti". Amerikiečių darbininkijos vadovybės nuomone, tokie kontaktai /1/ suteikia valstybinėms darbdavių profsajungoms neužtarnautą moralinį orumą ir padeda jas įteisinti visuomenės akyse, /2/ klaidina laisvojo pasaulio darbininkus, kuriuos mėginama įtikinti, kad jie priimtų kompartijos valdomas organizacijas kaip tikras profsajungas, /3/ palengvina komunistams infiltruoti laisvąjį pasaulį ir jame plėsti savo diversinę veiklą, ir /4/ padeda sovietinio imperializmo ekspansijai.

Po II-jo Pasaulinio Karo organizuota amerikiečių darbininkija laikė savo ypatingu uždaviniu mobilizuoti demokratines pajėgas visame pasaulyje prieš totalitarizmą grėmę. Amerikiečių darbininkų organizacijos padėjo demokratinėms profsajungoms užsienyje įsitvirtinti ir pasipriešinti komunistų ardovai veiklai. Amerikiečių darbininkija taip pat stengėsi informuoti pasaulį apie komunizmo totalitarinį pobūdį ir paneigti komunistinėms profsajungoms teisėtumo aureolę.

Amerikiečių organizuotos darbininkijos vaidmuo žinomas ir Rytų europiečiams. Netrukus po savo atvykimo į Vakarus, A. Solženycyn'as pasakė kalbą JAV profsajungų suvažiavime. Joje rašytojas pasakė: "Amerikiečių darbininkijos sąjūdis niekad nesileido būti apaknamu ir atsisakė laikyti vergiją laisve. Visų pavergtųjų vardu aš jums už tai dėkoju. Kai žodžio "laisvė" reikšmę pamiršę Vakarų liberaliniai intelektualai ir išminčiai tvirtino, kad Sovietų Sąjungoje visai nėra koncentracijos stovyklų, Amerikos Darbo Federacija 1947-ais metais išspausdino sovietinių konclagerių žemėlapi. Visų tuometinių kalinių vardu aš už tai dėkoju Amerikos darbininkų sąjungai".

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

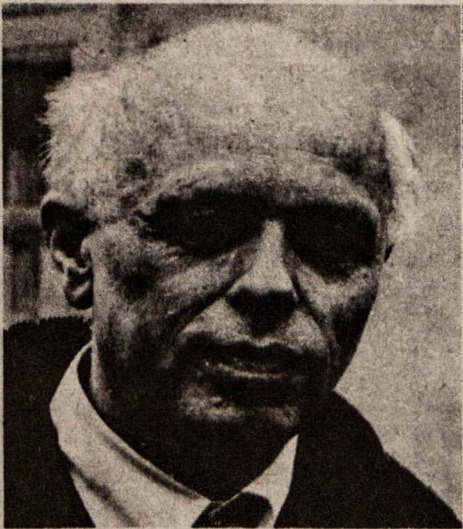
LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.O.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina \$ 18,00
Rėmėjo – \$ 25,00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonę. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

Kaip ūdomi Sacharovai

Andrej Sacharov

Natalija Viktorovna Hesse, ištikima Nobelio premijos laureato Andriejaus Sacharovo ir jo žmonos draugė, atvyko iš Sovietų Sąjungos Vienon 1984 m. vasario 5 dieną. Septyniadešimties metų senutė Hesse pažinojo Sacharovo žmoną Eleną Georgievną Bonner virš 30 metų. Patį Sacharovą nuo 1970 metų. Apie savo apsisprendimą emigruoti į JAV pas sūnų, Hesse pasakoja štai ką:

"Sustiprėjo spaudimas prieš mano asmenį. Turėjau kratų savo bute, buvau tardoma, buvo mane iššaukę kelis kartus į KGB visokiausiems pasikalbėjimams... Bet tai nebuvo mano išvykimo priežastis. Sovietinės valdžios aš nebijoju, ir būčiau galėjęs ir toliau spyriuo. Bet įvyko permainų mano asmeniniam gyvenime, ir aš nusprendžiau išvažiuoti. O KGB suteikė man visokeriopą paramą".

Tos "paramos" tikslas visai aiškus. Pasak Hesses, KGB yra pasiryžusi visiškai izoliuoti Sacharovus ir atimti jiems betkokią pagalbą iš draugų pusės.

Prieš išvažiuodama, Natalija Hesse susitiko privačiai su Sacharovu Gorkio mieste, o Maskvoj. aplankė jo žmoną.

... "Mes neturėjome daug laiko. Jis jau žinojo, kad aš išvažiuoju ir kad atėjau su juo atsisveikinti. Jis labai paseno, pilnas rūpesčių dėl žmonos Elenos Georgievnos sveikatos. Bet jisai nepalūžęs, neperlenkiamas; jis pilnas rūpesčių ir fiziniai nusilpęs, bet dar stiprus, kaip visada, dvasioje".

/Pokalbyje, kurį Hesse apibūdina kaip palaidą, buvo užsimintas Orwell'is ir tai, jos manymu, joks atsistatynėjimas/. "Mes prigyvenom iki 1984 metų – Orwell'io pranašystės metų. Gali pasirodyti keistu dalyku vakariečiui, kad Orwell'is neturėjo nieko bendro su realybe, kad baisioji jo utopija lieka ir toliau utopija, ar, rasi, anti-utopija. Tačiau sovietinė valdžia – mūsų brangioji KGB – pralenkė Orwell'į keturiomis netais. 1980 metais Andrei Sacarovas ir jo žmona nuginčijo pasaulinį, kuris prašoka Orwell'io košmarinės vizijos.

IR GERA, IR BLOGAI... nuomonės, laiskai, atgarsiai

KAS BUS TOLIAU ?

Po Antrojo Pasaulinio Karo nemažas skaičius lietuvių iš Europos emigravo į užjūrius: Ameriką, Kanadą, Australiją ir kitur. Kanadoje po šios emigracijos buvo maždaug 25.000 lietuvių.

Naujieji emigrantai grieždėsi darbo: vieni suėjo į fabrikus, kiti į ūkius, tretieji verslus. Atgijo visos politinės partijos, o tarp jų išdygo, gal lietuviams ne taip artima, Verslo Sąjunga. Kaip visose organizacijose, taip

ir Verslo Sąjungoje netrūko narių.

Per susirinkimus buvo svarstoma, kaip išmokyti amatumą, kaip įstoti į verslus, kaip įsigyti bendrus namus ir kaip ir iš kur gauti kreditus.

Palyginus per trumpą laiką šie klausimai buvo išspręsti: kiti lietuvių namai, įkurti kredito kooperatyvai. Nemažas mūsų skaičius išmoko amatų, o dalis, nebijo-dami rizikos, įstojo į įvairius verslus.

Praslinko skaičius metų,

2 psl.

Jų visas butas pilnas mikrofonių; nėra kertelės, kur nebūtų galima nugirst mažiausio atodūsio, nusikosėjimo, žingsnių aidą, nekalbant apie pokalbius. Vien tik mintijimai leista likti slapta, jei jis neužrašytas popieriu, ka dangi, jei tik Sacharovas išsina į kepyklą, ar į paštą išsiųsti laiško, KGB agentai supuola tuoj šniukštinėti.

Nežiūrint, kad Andriejaus Dimytričio Sacharovo širdis silpna, ir kad jis negali palypėti 5-7 laiptelių, nesutodę atgauti žado ir nuraminti pulso, jis yra priverstas tasyti su savim maišą, kurio aš, pavyzdžiui, nepajėgiu pakelti. Kai kartą mudu nuėjome į krautuvę, jis paprašė mane tą maišą pasaugoti, bet aš panorau pažiūrėti kas lentynose, ir nepajėgiau jo pakelti. Tame maiše Andrei Dimytrich nešiojė radijo aparatą, nes paliktą namuos, jį sugadintų; nešiojė visus savo rankraščius – tiek mokslineis, tiek skirtus pačiai publikai – savo dienoraščius, nuotraukas, užrašėlius. Visa tai jam tenka valkioti kartu... Man atrodo, kad tai sveria nemažiau trisdešimties svarų. Ir tas silpnos širdies žmogus, kurį matomai kankina peraugštas kraujo spaudimas, yra priverstas tasyti tą maišą kas kartą, kai išsina iš namų, net jei ir dešimčiai minučių.

Natalija Hesse prisimena, kad ištrėmus Sacharovą į Gorkio miestą, jai buvo duotas leidimas pabuvoti pas juos mėnesį laiko. Tuo metu Elena Bonner buvo leidžiama kartkartėmis nuvažiuoti į Maskvą. Tuo metu jie gaudavo daug laiškų – dešimt, kartais šimtą, į dieną. Jų būta visokių. Vienuose juos sveikino ir palaikė, kituose būdavo nusistebėjimo, dar tretieji buvo neutralūs; žmonės prašė paaiškinti jų laikyseną, klausdami, ar tiesa, ką rašo apie juos sovietinė spauda.

"Vienas laiškas, mano manymu, buvo labai juokingas. Mes visi kvatojome jį gavę: "Mes, antro skyriaus mokiniai, griežtai pasmerkiame akademiko Sacharovo laikyseną, nes jis nori, kad kiltų atominis karas tarp taikios Sovietų Sąjungos demokratijos ir supuvusio Vakarų pasaulio. Akademikas Sacharovas turėtų gėdytis. Antro skyriaus mokiniai". Šis laiškas aiškiai buvo padikuotas kokio mažaraščio mokytojo.

Po, maždaug, savaitės aš pasakiau: "Klausykite! Mums reikia šiuos laiškus surūšiuoti, kad matytumėm rezultatų".

Kai tai padarėm, aš garsiai pastebėjau: "Žinot ką-baisiai idomu! 70 procentų yra sveikinimai. 17 procentų sudaro laišukai, išreiškiantys nuostabą. Ir tik 13 nuosimčių sudaro pikti laišukai. Šios neatsargios, pareikštos balsiai, pastabos pasėkos buvo labai nelauktos. Liovėsi eję laišukai, kuriuose buvo sveikinimai ar pritarimas. Nuo sekančios dienos mes ėmėm gauti laiškus vien kupinus pasipiktinimo. Tai įrodymas, kaip atydziai ir planingai atliekamas sekimas ir analizavimas visų pasikalbėjimų bute.

Kitas incidentas įvyko, kai aš palikau juos Gorkio mieste. Man jį pasakojo Elena Georgievna. Ji priėjo prie lango ir žvelgdama į nykų, tuščią sklypą, priverstą šiukšlių, ir į plantą, kuriuo dundėjo sunkvežimiai, tarė: "Pro mūsų langus Maskvoj matėsi Raudonoji Aikštė, bet pro šį langą matosi vien šmotas gatvės, šiukšlės ir visoks šubertas. Geriau nežiūrėti".

Ir, atsigręžus į Andrejų Dimytrič stovintį šalia, pridūrė: "Žinai ką, Andriejau, aš manau tai nufotografuoti ir pasiųsti į Vakarus! Tepasiziūri žmonės į šį nuostabų peizažą!"

Sekančią dieną atbildėjo trys sunkvežimiai ir kareiviai surankiojo visas šiukšles tame tuščiam sklype priešais langus. Tai komentodama Elena Georgievna tardavo, juokdamosi: "Va kaip aš ėnešu tvarkos Gorkio miestan".

Pasak Hesses, Sacharovai visiškai negali pasitikėti jiems suteikiama medicinine priežiūra Gorkio mieste.

"Tie gydytojai pakankamai aiškiai atskleidė savo tikrąją prigimtį, kai Sacharovai vykdė bado streiką. Kiti gydytojai, – tai buvo Leningrado Arsenalo ligoninė/ kalėjimo ligoninė/ – kartą išdidžiai prasiitarė, kad jie esą pirmoje eilėje "čekistais" ir tik antroje – gydytojais. Ką gi, nors ir nebūdami profesionaliais čekistais, Gorkio miesto gydytojai elgiasi, tarsi jais būtų ir užtai neįmanoma jais pasitikėti ir būti jų slaugomais".

/Užklausta, ar ilgai trukusi akcija prieš Sacharovus pasikeitė per vadinamą "Andropovo laikmetį", ir ar iš viso padėtis krašte pasikeitė. Hesse sako:/

"Režimas pasidarė ypatingai žiaurus. Prasidėjo masiniai suėmimai žmonių gatvėse ir kiekviename mieste agitatoriai aiškino pasipiktinusiems piliečiams, kad tai tebuve vietinio pobūdžio išsišokimai. Bet tas pat dėjos visoje Sąjungoje, visai panašiai kaip kad kolektyvizacijos metu. Aplamai, moralinis ir dvasinis klimatas labai su-

ir šiandieną mes turime Kanadoje KETURIS kredito kooperatyvus, kurių aktyviai sudaro virš \$ 80,000,000 milijonus dolerių. Turime gražiai įrengtus Lietuvių Namus, Anapilio Sodybą, Pensininkų namus Toronte ir Hamiltone. Turime dar ir visą eilę lietuvių bažnyčių, kurios įkurtos lietuvių rankomis ir pinigais, tik jos nėra lietuvių nuosavybė.

DABAR iškyla nauja problema-KAS BUS TOLIAU SU mūsų ekonominėmis institu-

cijomis? Senoji karta nyksta, naujieji maišosi su kitomis tautybėmis, imigracijos nėra.

Atėjo laikas surasti kitą ekonominio gyvenimo kryptį, kad tas, kas sukurta, nepranyktų, o stiprėtų ir augtų.

Tam keliui atrasti yra pakankamai stiprių, čia išaugusių ekonomistų, kurių turėtų būti pareiga, kartu su mūsų visuomenės ir politiniais veikėjais nustatyti ateičiai galres.

S.J.

Sacharovo žmona Elena Bonner

griežtėjo. Atrodo, kad nebėra kuo kvėpuoti, kaip kad buvo Stalino laikais. Tai bauginantis jausmas, veikiąs žmogaus asmenybę. Stambiuose miestuose maisto padėtis pasitaisė, bet provincijoje alkstama. Didesniuose miestuose, Leningrade ypač pastebima, kad galima gauti mėsos. Nebūtinai tokios, kokios norėtusi, savaime aišku, bet mes prie to nuo seno pripratę. Kartais galima gauti sviesto, nestovėjus eilutėje... Šia prasme gyvenimas kiek pagerėjo. Bet iš kitos pusės – visur varžtai, ir nėra nė šviesulio demokratijos."

The New York Review of Books. April 12, 1984.

Paruošė D. P.

● KUR DABAR SACHAROVAI ? – Į tą klausimą paskutiniu metu dar negauta patikimo atsakymo. Vienomis žiniomis – jis miręs, paskelbęs bado streiką, kad jo žmona būtų išleista į Vakarus gydytis. Sovietų Sąjungos oficialiu tvirtinimu – jis gyvas ir sveikas, baigęs bado streiką. Kur jo žmona, kuri atrodo paskutiniu metu gavo širdies ataką? Ir į tai jokio atsakymo. Taip traktuoja Nobelio Taikos premijos laimėtoją, pasaulinio masto mokslininką Sacharovą ir jo žmoną dėl to, kad jis pasisakė už žmogaus Teisių vykdymą Sovietų Sąjungoje.

X-tas TAUTOS FONDO SUVAŽIAVIMAS

Tautos Fondo inkorporavimo dešimtas sukaturinis suvažiavimas įvyko Brooklyn'e, N.Y. Kultūros Židinyje, gegužės 5 d. Suvažiavime dalyvavo 29 atstovai ir 5 svečiai. Mandatų komisijos pranešimu, suvažiavimo dalyviai atstovavo viso 2750 balsus. 31 balsas buvo atmestas dėl neteisingai trečiam asmeniui perkeltų įgaliojimų.

Tautos Fondo Valdybos p-kas J. Giedraitis Fondo augimą pailustravo duotų pakvitavimų skaičiais: 977 m. – 350, o 1984 m. pradžioje išrašyta virš 4000 pakvitavimų. Išd. V. Kulpa patiekė Fondo apyvartos ir padėties apyskaitą už 1983 metus. Aukų gauta \$ 123,696.96 /Australijos – \$ 7,229.32; Kanados – \$ 47,957.36; P. Amerikos – \$ 50; JAV – \$ 68,460.28/. Kitos pajamos /narių mokesčiai, palūkanos, leidinių apyvarta/ siekė \$ 31,045.03.

Fondo išlaidos: VLIKUI/ELTAI – \$ 102,439.63; Tautos Fondo reikalams – \$ 22,444.78 ir Lietuvos Pasiuntinys Rūmų remontui – \$ 1,482, viso: \$ 126,366.41. /Pasiuntinys Rūmų remontui 1981-1983 m. buvo pervesta apie \$ 9.000/. Nuo Tautos Fondo įteisinimo New Yorko valstijoje 1974 m. iki 1984 m. kovo 31 d. Fondas turėjo \$ 940,400 pajamų ir \$ 769,100 išlaidų.

Stengiantis aprūpinti Lietuvos politinių reikalų gynimo ateitį, Tautos Fondas nori sudaryti apie 2 mil. nejudomą kapitalą Laisvės Išde. Šis Išdas pradėtas 1979 m. Jame dabar yra \$ 175,387 ir trys padovanoti žemės sklypai apie \$ 13.000 vertės. Taigi, Tautos Fondas per penkis metus sudarė mažiau nei dešimtąją užsibrėžto kapitalinio fondo dalį.

Fondo suvažiavimui pirmininkavo TF Tarybos pirm. A. Vakselis. Istorinę 10-ties metų apžvalgą pristatė J. Valaitis. Trumpas kalbas pasakė TF garbės p-kas prel. J. Balkūnas, VLIKo Valdybos narys L. Grinius ir dr. K. Jurgėla.

Pranešimus padarė: Tarybos pirm. A. Vakselis /2 posėdžiai, išsiųsta apie 1300 pakvietimų X-tam suvažiavimui/; Valdybos pirm. J. Giedraitis /5 posėdžiai, daug neformalių pasitarimų, apie 11.000 laiškų; \$ 1823 išmokėjimai laikraščiams/; Kanados TF Atstovybės pirm. A. Firavičius /20 atstovų ir įgaliojimų, 70% aukų yra iš Toronto; ruošiamą knygą angliškai apie partizanų/. Kitų TF atstovybių vardu referavo / M. Noreikienė /per atstovybes yra pasiekta apie 12.000 lietuvių/.

Suvažiavimą sveikino žodžiu Lietuvos Generalinis Konsulas Anicetas Simutis, PLB Valdybos vardu sveikino K. Jankūnas, PLKM S-gos vardu dr. A. Janačienė, BALFO Centro vardu A. Sperauskas, New Yorko ALTO ir aukotojų vardu P. Ažuolas, LKM Federacijos vardu M. Noreikienė.

Sveikinimai raštu buvo gauti iš Lietuvos Diplomatijos šefo dr. S. Bačkio, vyskup. A. Deksnio /su auka/, VLIKo garbės pirm. dr. J. K. Valiūno, JAV LB pirm. dr. A. Butkaus, TF Atstovybės D. Britanijoje J. Vilčinsko, TF Atstovybės Sydnėje prel. P. Butkaus, ir TF atstovo Floridoje K. Vilnės.

Suvažiavimas priėmė nutarimą pasveikinti Lietuvos atstovą D. Britanijoje – V. Balicką jo 80-ties metų sukačties proga.

Nominacijų Komisija /dr. K. Jurgėla, P. Ažuolas, K. Bačianskas/ pasiūlė perrinkti TF Tarybą 1983 m. sąstatę iš pirm. A. Vakselio, viešpamininkų – A. Firavičiaus, J. Giedraitio, L. Griniaus, A. Patamsio, J. Valaičio, sekr. I. Banaitienės ir direktorių: J. Bobelio, dr. A. Janačienės, M. Noreikienės, J. Petrulio, A. Sperausko, K. Vilnės. Pastūlymas buvo vienbalsiai priimtas ir papildytas rekomendacija Tarybai kooptuoti nariu A. Daunį. Revizijos Komisija buvo perrinkta: A. Čampė, L. Tamošaitis ir P. Ažuolas.

Suvažiavimo pabaigoje dalyviai ir svečiai susirinko po būviui, kuriam vadovavo J. Giedraitis. Kalbėjo Gen. Konsulas A. Simutis, prel. J. Balkūnas, L. Grinius; humoristinę programą atliko aktorius Vitalis Žukauskas. Pobūvio metu Tautos Fondo pirmininkui J. Giedraičiui buvo įteiktas pažymėjimo lapas už nenuilstamą ir gerai vykdomą darbą.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

LITHUANIAN HOLOCAUST

3

these camps are a part of the political system of the Soviet Union.

The month of June for Lithuanians, Latvians and Estonians throughout the world recalls a devastating time of trial; the violent repression of their national life, their lost independences and their forced incorporation into Soviet Union.

On June 15, 1940 the Soviets occupied these three neutral flourishing countries despite mutually signed non-aggression treaties and pacts.

In addition, for Balts - Lithuanians, Latvians and Estonians - the month of June is a reminder of beginning of the Baltic holocaust on June 13-14, 1941, when during two nights about 60,000 Balts, 34,000 Lithuanians, 16,000 Latvians and 10,000 Estonians, were arrested and deported to Siberia and distant places in Asia.

The first wave of mass deportation came unexpectedly and was typical of those that followed. Most arrests took place between one and four in the morning. Those being arrested had anywhere from half an hour to two hours to gather a few belongings and to bid hurried farewells before being packed onto trucks that took them to boarded-up railway cattle cars. By deliberate intent, never by chance, wives were separated from husbands, children from their parents.

These arrests and deportations were not limited to any one specific segment of the population just as there were not any one particular group automatically exempt from them. The deportees came from all walks of life and with every level of education, from all kinds of economic activity and every income group.

According to data collected by the Lithuanian Red Cross, among the 34,260 deported Lithuanians, the largest group by age consisted of children between 6 and 17; eighteen percent of deportees were under age of 10; twenty percent were farmers, fifteen percent-labourers and thirteen percent-teachers, professionals, technicians and officers.

This was national genocide. It marked the start of the Baltic holocaust.

During the following three years the three Baltic States remained under Nazi occupation and lost many thousands more people. Finally, when Hitler's armies retreated, the Soviets re-occupied Lithuania, Latvia and Estonia.

The second Soviet occupation was far more devastating than the first, not only because even more rapid efforts were made to annihilate what was left of Lithuania's, Latvia's and Estonia's national lives and populations, but also because this time the Soviet occupation continued for years and into decades.

The same scheme of mass deportation which took place in 1941 but on much larger scale resumed in 1945, 1946 and 1949. It is estimated that by 1953, one in six Lithuanians had been deported during these deportations, thus making the total number of deportees about 500,000.

These new deportees were introduced to a whole new world of prisoners: the world of Gulag, the Soviet forced labour camps, - vividly described by Solzhenitsyn. Joining an army of about 16 million prisoners in the Gulag, they often wondered why they had not listened when told of the mass arrests, deportations, executions and starvations in the Soviet Union, next door to their Baltic homes. It had seemed unbelievable, but in fact they found that

Many eyewitness stories tell of the fate of individual deportees.

Dalia Grinkevicius, who was fourteen years old when she, her parents and her 17-year-old brother were deported, tells about the forced labour camp on an uninhabited island in the northern Yakutia inside the Arctic Circle at the mouth of the Lena river.

"We, four hundred women and children, were brought to island which bore no trace of man: no houses, no tents - just the eternally frozen tundra, with a small board hammered into ground to tell us that this island was called Trofimovsk. Then, we, women and children, hurriedly began to build barracks. We laid down a row of bricks and covered it with a layer of moss which we had pulled with our bare hands from the permafrost...

When the Arctic night set in, people begun to die, one after the other from hunger, scurvy and cold. About the middle of December 1942 there were thirty people in our section Number 10, of whom only four, three women and myself, could still stand and go to work. The remaining twenty-six people lay swollen from hunger and exhaustion or they could not walk because of stiffness of the joint resulting from scurvy when blood oozed into joints. Usually the disease attacked several joints; after that stage, diarrhea and death normally followed."

The first mass deportation in June 1941 was an unbelievable shock to the Balts. Today we know that the Baltic holocaust was a part of a general Soviet programme of repression, especially during Stalin's era. The artificially induced famine of 1933 in the Ukraine, which killed 7 million Ukrainians, was part of this same general plan.

Already in October 1939, seven months before occupation of Lithuania, Latvia and Estonia, plans were drafted about the deportations of the Balts. A document, classified as "Extremely Secret", and titled "The Deportation of Anti-Soviet Elements from the Baltic countries", was signed by General Serov, commissar of the 3rd degree in the NKVD. The instructions described in detail the manner in which the deportees should be fetched from their homes, how the separation of the men from their families should be handled, how the convoys should be arranged and how the loading of deportees at railway-stations should proceed.

Methods have changed but the annihilation of the Lithuanian, Latvian and Estonian nations continues to-day.

There has not been a single year in all those years in which repression truly lessened or russification ever ceased, or when families were not interrogated or arrested, or marched through the gates of some forced labour camps, or imprisoned in the distant territories of Soviet Russia.

Only those of us living in the free world have the opportunity to state those facts, to provide individual examples, and to cite these to the free world.

If we don't do this, who will?

The Lithuanian Canadian Community, Public Affairs,
Ottawa, Ontario,
Edition A-84

THE LITHUANIAN CANADIAN COMMUNITY
LA COMMUNAUTE LITHUANIENNE DU CANADA

APIE JENISIEJŲ, STALINO PAMINKLUS IR PRAEITĮ, KURI AMŽINAI GYVA

2.

Parengė P.D.

"Negalima nuteisti Stalino asmenybės nenuteisus tuo pačiu metu ir to laikmečio, kuris neatskiriama rėšasi su jo vardu: būtent, stalinizmo. Kas Stalinas be stalinizmo? - Menko ūgio žmogelis. Nevykėlis seminaristas, pusiau beraštis. Rauplėto veido, gruziniško akcento. Klastingas, kerštingas, žiaurus. Paliekantis taukuotų pirštų žymes ant knygų. Ar tik tiek reikėjo davinį žmogui, kuris viešpatavo ir tebeviešpatuoja milijonų žmonių širdyse ir pro tuose.

Po uragano, kuriuo buvo Stalino laikotarpio bašybių atskleidimas, uragano, prasidėjusio garsiuoju Chruščiovo raportu ir pasiekusio kulminacinį tašką, kai pasirodė Solženycino "Gulago Salynas", išisaknijo mūmuse įsitikini - mas, kad stalininis laikmetis buvo išimtinai žudynių laikmečiu, "juoda skyde" istorijoje, ir kad Stalinas buvęs nusikaltėliu, didžiausiu iš visų nusikaltėlių, kokie kada yra buvę žmonijos istorijoje. Štai kodėl šiandien visi priima kaip absoliučią tiesą visus kaltinimus ir visas reveliacijas, tarsi tai būtų stalinizmo ir jo įkvėpėjo ydos bei trūkumai. Kai pabandoma panagrinėti Stalino asmenybę bei jo erą kiek objektyviau, tokie dalykai palaikomi stalinizmo apologetika...

Aš nereiškiau nuo pat jaunystės jokių simpatijų nei Stalinui, nei stalinizmui. Nuo 1939 metų aš viešai pasisakiau prieš Stalino kultą. Užtai mane išmetė iš komjaunimo ir iš instituto. Teko būti pasiųstam patikrinimui į psichiatrinę ligoninę, paskui į Lubianką. Klinikoje mane priėmė žino protinai sveiku. To nebūtų atsitikę liberalinėje, postalininėje gadynėje. Kai dėl saugumo organų - man pa - vyko ištrūkti iš jų nagų. Iki pat Chruščiovo pranešimo mano slapto pašaukimo buvo anti-stalininė propaganda. Turiu pripažinti, kad nebuvau vienintėliu tos rūšies žmogum. Bet Chruščiovo laikais stalinizmo kritiką perėmė į savo rankas buvę arčiausiai stalinistai; taip, kad mano anti-stalinizmui neliko pagrindo egzistuoti. Nuo to laiko aš pajėgiau susidaryti kur kas oresnę tuo klausimu nuomonę, kurioje esama paniekos, bet nėra pagiežos.

Mano motina išlaikė iki pat mirties /1967 m./ savo evangelijos knygoje Stalino nuotrauką. Ji buvo išgyvenusi visus kolūkinimo, karo ir pokario metų siaubus. Jei tektų išsamiau aprašyti ką ji pergyveno, Vakarų skaitytojai jai nepatikėtų. Bet nežūrint to viso, ji išsergėjo Stalino nuotrauką. Kodėl? Atsakyti į šį klausimą, tai rasti raklą į sta-

linizmo esmės supratimą. Iš tiesų, nežūrint visų bašy - bių, stalinizmas reiškė autentišką liaudies dalyvavimą valdžioje, giliausia /nesakyčiau, kad geriausia/ tų žodžių prasme; patsai Stalinas buvo autentiškai liaudiškas vadas. Kai valdymą perima laiudis, tai nėra būtina geru dalyku. Stalinizmo žiaurumai buvo tipinga liaudies viešpatavimo, tam tikrame laikotarpyje, išraiška. Kad yra buvę tuo pat metu ir liaudies engimo - visiškai nepaneigia to, ką sakėme. Liaudiškas /populiarus/ vadas nebūtinai privalo būti geraširdžiu išminčiumi. Gali pasitaikyti, kad jis visiškai padugnių charakterio. Kartais populiarūs vadai giliai savyje neapkenčia liaudies, nes jie žino, kas yra tikrovėje masė - realybėje, ne knygoje ar doktrinoje. Kaip tik Stalinas, o ne Leninas buvo liaudiškuoju vadu, nes pastara - jam trūko tų šlykščių charakterio bruožų, kuriuos mes priskiriame Stalinui.

Idant galima būtų išsakyti stalinizmo esmę, reikia nustatyti, kieno interesus atstovavo Stalinas, žodžiu, kas sekė paskui jį. Kodėl gi mano motina saugojo jo nuotrauką? Ji buvo kaimietė. Prieš suvartymą į kolochozus, mūsų šeima gyveno pakenčiamai, bet trūsdama nuo aušros iki ištakų. O kokios perspektyvos buvo jos vaikams, kurių buvo vienuolika? Kad jie taps sodiečiais, geriausiu atveju, amatininkais. Po to prasidėjo kolektyvizacija. Žemdirbių pražūtis. Bėgimas žmonių į miestus. Rezultate: vienas mūsų šeimoje tapo profesorium, kitas - inžinierium, dar kitas - žmonės direktorium, kitas - pulkininku ir dar trys kiti - inžinieriais. Panašioje padėtyje atsidūrė milijonai žmonių. Nesinori man spręsti vienaip ar kitaip, noriu vien pasakyti, kad tame laikotarpyje krašto žmonės žengtelėjo priekin, kaip niekad žmonijos istorijoje: milijonai žmonių iškopė iš žemųjų sluoksnių, kad taptų fabričių meistrais, inžinieriais, mokytojais, gydytojais, akto - riais, karininkais, mokslininkais, rašytojais ir t.t. Ne - taip svarbu žinoti, ar Rusija būtų pergyvenusi panašų reiškinį, jei nebūtų buvę stalinizmo. Tiems, kurie buvo įsuktį tan procesan, - tie dalykai įvyko Stalinui esant vadu, ir - kaip jiems atrodė - Stalino dėka. Ir, tiesą pasakius, daugelyje atveju, tikrai jo dėka. Tie milijonai žmonių, kurie paveikė kitų milijonų mintyjmą ir buvo kaip tik to stalinizmo pamatu ir jo smogiamąja jėga. /Norisi čia pridėti, kad ne tik mintyjmą veikė - lygiai tiek pat, o gal ir dar daugiau - nes ir skurdžiai žinojo, kas žiauru ir kas ne - veikė b a i m ē - Kiek "savanoriškai" tokį "mintyjmą"

prīemė ir kiek ne /nes nebuvo kitos išeities, tik mirtis/ - didelis ir realistinis klausimas. Red./.

Be abejo tenka priimt dėmesin ne vien kai kurių žmonių kategorijos konkrečius laimėjimus, bet ir jų iliuzijas. Tom iliuzijom nebuvo marksistinės pasakaitės /mažai kas joms tikėjo/, bet labai paprasti gyvenimo dalykai. Žmonės tikėjo, kad pagerės gyvenimo sąlygos ir žmonių tarpusavio santykiai. Man pačiam ir daugeliui mano amžiaus žmonių atrodė, kad turėti nuosavą lovą, švarius baltinius ir galimybę pavalgyti tris kartus per dieną - tai svajonių svajonė. Daugumas mūsų netikėjo marksitinėms pasakelėms ir suvokė, kas yra tikrasis komunizmas. Nežūrint to, mes lygiai taip pat svajojom, kad turėsime teisę į atskirą lovą ir į valgį. Tie lūkesčiai nusvėrė mūsų antipatiją naujai atsiradusios klasės atžvilgiu. Nepriklausomai nuo mūsų valios mūsų lūkesčiai sutapo su Stalino asmeniu.

Kad būtų galima teisti tokį asmenį, reikia atsižvelgti ne vien tik į jo individualias savybes, bet ir į tai, kokį įspūdį jis palieka žmonių sąmonėje. Stalino įvaizdyje atsimušė ne tiek niekadėjas, kiek s i m b o l i s to visko, ką aš apsakiau. Praeitis, kurią mes išgyvenome buvo visiškai rimtu dalyku; tai ne istorija apie priespaudą, kurią primetė apgautiems doriems žmonėms kažkokia saujelė plėšrių nusikaltėlių. Niekas liaudies neapgavo! Neužmirškime, kad stambiosios terorizmo bangos Stalino laikais, kurios pareikalavo milijonų paprastų žmonių aukų, buvo pravedamos milijonų kitų tokių pat paprastų žmonių. Tas teroras buvo spontaniškų plačių gyventojų masių apsi - reiškimo padarinys. Nelengva nūnai nustatyti, kas labiau jame dalyvavo: ar super- nusikaltėliai su Stalinu priešakyje, ar tariamai suklaidinti platūs gyventojų sluoksniai.

Baigdamas šį skyrelį, aš suformuluosiu vieną ereziją: Kalbėti apie stalinizmo aukas, tai sakyti vien tik pusę tiesos. Kitąja puse yra tai, kad aukos padėdavo ir eidavo suokalbui su budeliais".

/Alexandre Zinoviev. Nous et l'Occident. Paris. Gallimard, 1981/.

Labai panašų liaudies proveržį į valdžią yra pastebėjęs Lietuvoje A. Štomas savo straipsnyje "Official Soviet Ideology and the Lithuanian People" knygoje MIND AGAINST THE WALL/1983/. Nenuostabu, kad susitikus su atvykėliais iš Lietuvos užėina pokalbiuose skausmingos pauzės, nes kažkaip jaučiama, kad daug kas nutylima.

O Jėnisiėjus teka, kaip tekėjęs. Netektų nustepti, jei išgrabytų iš jo dugno Stalino statulą. Kai kurie ženklai rodo, kad Stalinas reabilituojamas. Nebent, kad atsirastų kitas "chazijainas" ir įkvėps mases naujiems valymams.

3 psl.

PIRMAPRADĖ MINTIS

MIŠKINIS PRIE NUKIRSTO MEDŽIO

H.J. Žmuidzinienės

Ir Vėl Jos Keturios, o Aš Vienas...

V.K.

4.

Aplankėm šv. Kryžiaus bažnyčios vidų, kur randasi antkapiai arba graviūros garsiųjų florentiečių. Dantės palikų Florencija neatgavo, nors ir labai norėjo. Jis palaidotas, miręs kaip tremtinys, Veronoje. Tačiau prie pat bažnyčios stovi didžiulis paminklas Dantei.

Dar teko pasivaikščioti po senamiestį, kurio aikštėse – didžiulė masė jaunimo. Jie savotiškai šventė Užgavėnes: su kaukėmis arba bjauriai išsitempioje veidus. Prieš įsukant į greitkelį, buvom nuvežti į Mykolo Angelo vardo aikštę, kurioje stovi skulptūra – Dovydas. Aikštė randasi ant aukštumos, nuo kurios matosi Florencija, kaip ant delno. Tačiau centrinė figūra Florencijos miesto, ryškiai išsiskirianti – tai minėtoji katedra. Sakoma, kad Florencijoje neleidavo mūryti negražių pastatų. Tad ir žydiškoji sinagoga /matoma nuo tos aukštumos/ čia yra gražiausia vieta pasaulyje. /Ši teigimą padarė vadovė ekskursijai 1978 metais/. Sutemus, buvome nuvežti į vieną kaimą ant kalno viršūnės, tarytum norėdami gauti prieglaudą nuo barbarų. Pasirodo, kad čia buvom atvežti vakarienei, kuri buvo patiekta restorane, įrengtame kalno oloje. Vidus atrodė gerai išpuoštas.

Pelenų dienos ryte buvome visi apiberti pelenais. Tą ceremoniją atliko kun. Kaknevičius. Po pusryčių buvome pavedžioti po miestą: pėstute, miesto autobusais ir pože-miniu. Pirmiausia teko apžiūrėti šv. Klemenso bažnyčią. Ši vieta yra laikoma buvusių krikščionybės lopšiu. Pats Klemensas yra buvęs aukštas valdininkas romėnų diduo – menėje, bet virtęs krikščionimi. Pas jį rinkdavosi to laiko krikščionys pamaldoms. Sako, kad ir apaštalai – Petras ir Povilas pas jį yra lankęsi. Rinkimuisi vieta labai gera, nes ji buvo visai šalia pagonių šventyklos. Todėl krikščionys kurį laiką eidavo kartu su jais, tik gale kelio slapta atsiskirdavo nuo pagonių. Vis tik krikščionių susirinkimo vieta buvo susekta ir Klemensas buvo paskandintas Juodojoje jūroje. Sako, jo skeleto palaikai vėliau buvo surasti ir patalpinti šv. Klemenso bažnyčioje.

Šv. Klemensas užskaitytas trečiuoju iš eilės popiežium /Petras, Linas ir Klemensas/. Vėliau, keletą valandų vaikštinėjome po Romos senamiesčio dalį – Forum Romanorum.

Pirmiausia, prieinam Koliziejų. Čia yra liekanos didingo pastato, kuris tarnavo romėnams stadionu įvairioms varžyboms: gladiatorių grumtynėms, įvairių žvėrių pasirodymams ir vėliau krikščionių viešam naikinimui žvėrių pagalba. Praėjom buv. romėnų "grietinėlės" gyvenviečių liekanas: gyvenamos patalpos, pirtys, poezijai skirtos patalpos ir t.t., ir t.t. Dalis Forum Romanum radome užtvirtą, nes italai, nors ir labai lėtai, vykdo atkasinėjimus ir organizuoja apsaugą nuo tolimesnio sunaikinimo.

Pietus valgėme restorane, kurį radom šalia buvusių romėnų kareivinių. Už pietus sumokėjome kiekvienas tik po 20.000 lyrų. Taigi, Italijoje pasidaryti milijonai – 4 psi.

SKULPTŪROS PIAZZA DELLA SIGNORE AIKŠTEJE

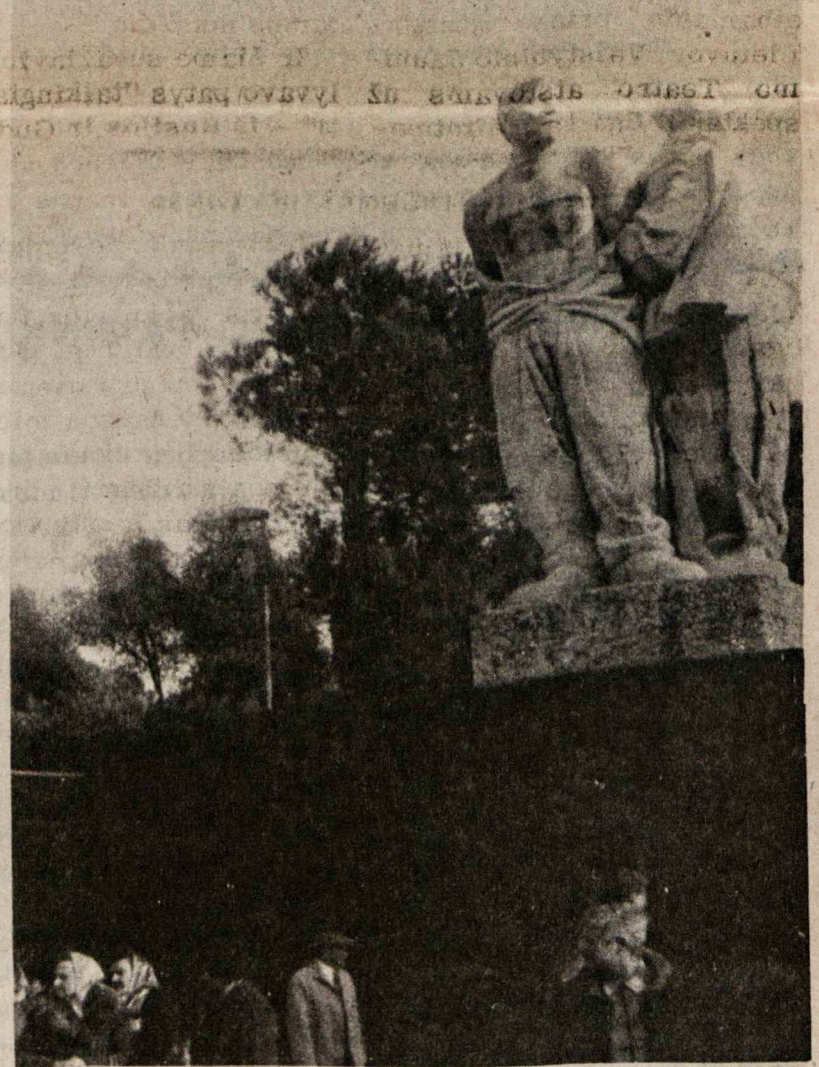
Abi nuotr. V.K.

Dešinėje: paminklas vokiečių sušaudytiems kaimiečiams

rium nėra sunku.

Po pietų ėjome apžiūrėti kalėjimo celės, kur, sako, buvo kalinami šv. Petras ir šv. Paulius. Kalėjimo celė ne daug skiriasi nuo dabartinės celės komunistinėje Rusijoje. Skirtumas tik tas, kad kalinį anuo metu įleisdavo į celę iš viršaus, per skylę, virvės pagalba. Maistą pateikdavo irgi virvės pagalba. Kaip žinom, šv. Petras buvo nuteistas mirti /nukryžiuotas žemyn galva/. Ten pat, kaimynystėje radom ir teismo "rūmus", kur sprendė didelių nusikaltėlių bylas. Vėliau priėjome garsiąją Venecijos aikštę. Vienoje jos pusėje stovi didingi ir labai šviesūs marmuriniai rūmai, kuriuos italai vadina "Tautos altorium". Tie rūmai pastatyti 1911 m., paminėti Italijos sujungimą į vieną valstybę. Ten stovi ir paminklas nežinomam kareiviui; dega amžina ugnis ir stovi garbės sargyba. Be to, ten yra ir didinga statula – karalius Emanuelis II, sėdintis ant žirgo. Štai – vienoje pusėje stovi didžiulis namas, iš kurio lango anuo metu į minias kalbėdavo Musolini's, o minia šaukdavo "duče, duče"...

Kadangi mes pasirodėm esą ištvermingi pėstininkai, buvome nuvesti pasigėrėti garsiuoju fontanu – Trevi. Šis fontanas yra vienas iš garsiausių fontanų pasaulyje, sukurta 1762 m., Palazzo Poli pastato priekyje. Fontano centre – jūros dievas Neptūnas važiuoja kriauklės formos vežime, traukiamas dviejų karštų žirgų, kuriuos trando stipruoliai vyrai. Čia vyrauja paprotys, kad kiekvienas lankytojas mestų metalinį pinigą per petį į fontano baseiną, tuo pasižadėdamas, kad dar sugrįš į Romą. Visus, kurie metė ar nemetė pinigų, nuvedė į netoliese esančią aikštę – Piazza di Spagna – Ispanų aikštę. Joje yra fontanas laivo formos, turinčio net patrankas. Gi viename aikštės šone yra taip vadinami ispanų laiptai, pastatyti 1721–1725 m. prancūzų ambasadoriaus prie Vatikano patvarky-

mu. Ant tų laiptų radome daug žmonių besėdinčių ir bepolisiaujančių.

Pamokyti ir "išlaikę egzaminus" kaip patekti į požeiminį traukinį, grįžome jau pavargę namo. Požeiminis Romoje yra gana prastas ir važiuoja dažnai su "keleivių papurtinimu".

Kovo 8 d. – kelionė į Capri. Į ją buvo užsirašę daug daugiau, negu į Florenciją. Iš "svetimtaučių" į mūsų autobusą įsėdo tik vokiečių pora: labai stambus vyras ir lieknutė moteris. / bus daugiau /

● DAIL. TELESFORO VALIAUS autentiška graviūra "Čiurlionis", – penkų spalvų; iš viso 25 darbai/ yra 60cm iš 45 cm. dydžio. Jį užsisakant kartu su dail. VALIAUS MONOGRAFIJA kainuotų tik \$125 /kartu su monografija iš viso \$170/. Perkant graviūrą atskirai, reguliari kaina \$250.

BIRŽELIO mėnesį dail. T. VALIAUS MONOGRAFIJA pasirodys BIRŽELIO mėnesį. Iki šio mėnesio pabaigos dar galima ją užsisakyti PAPIGINTA KAINA /\$45/ pas A. Valiūną, 84 Pine Crest Rd., TORONTO, Ont., M6P 3G5. Čekių rašyti "Valius Monografija" vardu. "Čiurlionis" graviūrą galima užsisakyti tuo pačiu adresu.

Kaip žinoma, T. Valiaus Monografija parašyta anglų ir lietuvių kalba, joje yra 41 splavota ir 27 juoda-balta iliustracijos.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

IŠ PADANGĖS MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPOUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIJOJE)

MIRĖ PROF. J. NAINYS

Balandžio mėn. viduryje, eidamas 84-sius metus, mirė veterinarijos gydytojas, buv. Veterinarijos Akademijos profesorius Jonas Nainys.

J. Nainys buvo gimęs Burniškių km., Pakruojo valsč. 1919 m. įstojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę. Nepriklausomybės kovose buvo sužeistas. 1927 m. pradėjo studijuoti veterinariją Lietuvos Universiteto medicinos fakultete. 1929 m. tęsė studijas Vienos Aukštojoje Veterinarijos Mokykloje, kurią baigė daktaro laipsniu.

Grįžęs į Lietuvą, dirbo Lietuvos Veterinarijos Akademijoje, Kaune.

Veterinarijos Akademija, 1944 m. artėjant sovietų okupacijai, nustojo eilės personalo narių, kurie pasitraukė iš Lietuvos. Okupacinė valdžia, papildžiusi personalą iš Sov. Sąjungos dėstytojais, paskyrė juos katedrų bei institutų vedėjais. Nuo 1952 m. pradėjo leisti Veterinarijos Akademijos Darbus. Pirmųjų tomų straipsnių autoriais buvo daugiausia lietuviai ir lietuviškai išspausdinti, o 1958 m., IV t. autoriai beveik visi rusai ir straipsniai išspausdinti tik rusiškai, net be santraukos lietuvių kalba. Taigi, "garbinieji, didieji broliai"...

● KAUNO "ŽALGIRIO" krepšinininkų komanda lankėsi ir žaidė balandžio mėn. pabaigoje Vengrijoje. Ten laimėjo dvejais rungtynėmis.

● PABALTJO TEATRŲ FESTIVALIJE Vilniuje perėmamas prizas įteiktas Lietuvos Valstybinio Jaunimo Teatro atstovams už spektaklį "Iga kaip šimtme-

čiai diena", Č. Aitmatovo.

MIRĖ "VAGOS" LEIDYKLOS REDAKTORĖ

Šių metų balandžio mėn. viduryje mirė ilgametė "Vagos" leidyklos redaktorė Irena Meciūnaitė-Labutienė. Ji buvo svarbiausia meno leidinių redaktorė.

LIETUVIAI ARCHITEKTAI LAIMĖJO PREMIJĄ

Lietuvos architektų grupė - J. Anuškevičius, A. Šarauškas, A. Narkūnas, V. Jakubauskas sukūrė Arktikos Muziejaus projektą Suomijai. Konkurse dalyvavo 184 architektai. Lietuvių grupės projektas laimėjo premiją.

DVIDEŠIMTOJI ESPERANTININKŲ STOVYKLA

Žemės ūkio Akademijoje prie Kauno vyko Pabaltijo Esperantininkų Stovykla. Jų buvo suvažiuosiusių iš 36 Lietuvos, Latvijos ir Estijos miestų. Stovyklos šūkis - per tarptautinę esperanto kalbą tautų bendradarbiavimą, draugystę ir taiką.

Ir čia buvo neišvengta jau trafaretu virtusio šūkio, ypač kas liečia "tautų draugystę" ir dar labiau "taiką". Kas užpuolė Afganistaną? Kas dar vis ten naikina kaimus, savo krašto okupacijai neno rinčius užleisti laisvės kovotojus? Kas ten tebenau doja nuodingas dujas ir kitokias priemones, kurių buvo atsižadėta tarptautinėse sutartyse? Kas nuolat, ir nuolat laužo visas taikos sutartis, nors II Pas. Karas pasibaigė? Kodėl gi ta "taika" vis primenama pabaltiečiams? Jie nesulaužė savo taikos sutarčių!

Ir šiame suvažiavime dalyvavo patys "taikingiausi" - iš Rusijos ir Gudijos.

SVEIKATINGUMAS IR TARŠA

Gavau iš Lietuvos laišką iš mano jaunų dienų draugo A. J. Jis skundžiasi neaiškia liga. Atsirado ant kaklo augliai. Jį paguldė ligoninė, ir gydytojai dar nepadarė aiškaus diagnozės. Panašūs augliai pas vieną mano giminaitį čia, JAV buvo nustatyti kaip piktybinio pobūdžio ir gydymas chemoterapija užsitęsė vienerius metus. Atrodo, lyg pagydė, bet be tikros garantijos, nors nuo ligos pradžios jau praėjo trys metai. Tai vis pasekmė įvairių nuodingų chemikalų, kurie įvairiais keliais, patenkę į žmogaus kūną, vykdo savo pasibaisėtiną sveikatos ardymo darbą.

Chemikalais teršiamas oras, nes intensyviai ir vis kasmet didesniame kiekyje deginama alyva ir jos produktai. Įvairių fabričių cheminės atliekos pasiekia net gilesnius žemės vandens šaltinius, jau nemint paviršutinių vandenų, - juos visus

užteršdamos. Neseniai televizijoje rodė upės žuvis, užkrėstas vėžio ligos. Kiek tokių žuvų patenka į žmonių maistą - kas gali pasakyti.

Vėl - intensyvus mineralinių trąšų, antibazdinų bei žolėms naikinti produktų naudojimas žemės ūkyje - tai vis chemikalai, kurie dažnai kenksmingi žmogaus sveikatai, jei jie patenka į žmonių vartojamą vandenį ar maistą.

Oras be perstojo teršiamas įvairių chemikalų dujomis. Kalkurie JAV miestai /pav., Los Angeles/ pasižymi savo "smogu" - sutirštintomis dujomis sumaišytomis su dulkėmis. Spėjama, kad nepaliaujamas ir vis intensyvesnantis naftos produktų naudojimas gali paveikti ar praretinti viršutinio oro ozono sluoksnį, kuris mus apsaugo nuo intensyvių ultravioletinių saulės spindulių, iššaukiančių vėžį.

Todėl dabar JAV-se jau

Kaune Žaliakalnyje atidaryta KAUKO kavinė, kuri įrengta pertvarkytame gyvenamajame name. Vidaus apdailos projektą paruošė miesto vyr. dail. Vytautas Krasauskas. Kavinę puošė kauniečiai ir vilniečiai dailininkai.

yra eilė farmų, kur atsiskaitoma nuo mineralinių trąšų ir grįžtama į vien organinį ūkininkavimo būdą, vartojant tik gyvulių atmatas/mėšlą. Tai vis vidutinio dydžio ūkiai. Jų skaičius nuolat mažėja. Jei prieš 10 ar kiek daugiau metų JAV-se tokių savistovių ūkininkų buvo apie 4 mil., tai dabar jų nebeliko nė pilnų 2 ir 1/2 mil. Dauguma jų bankrutavo, nes perdideli už paskolas procentai juos taip prisilėgė, kad jie nebegalėjo išsimokėti. Nebe to, kad tarpais įvyksta įvairūs netikėtumai - sausros, liūties ir kiti klimatiniai nepastovumai.

Daug rašoma apie rūgštų lietu/acid rain/, kuris yra išmarinės kaimuriuose ežeruose bei upėse žuvis ir paukščius miškams tiek, kad jie pradeda menkliau bėprieaugti medienos ar net nudžiūti. Antra vertus, intensyvus miškų medžiagos naudojimas/ypač Afrikoje ir dalinai Brazilijoje/veikia neigiamai ir į visos žemės klimatą, kuris ne tik sausėja/Afrikoje didėja tyru plotai/, bet mažiaubelieka medžių, kurie švarina vis gausėjantį anglirūkštės orą. Todėl netenka stebėtis, kad žmonių, ypač miestelėnų sveikatos stovis silpnėja ir vis dažniau, net nesulaukę pusamžio, miršta žmonės nuo vėžio. Jei ne nuo jo - tai kenčia nuo kaulų silpnėjimo ar širdies negalavimų. Vis dažniau atsiranda žmonių, kuriems reikia dėl inkstų neveiklos, valyti ligoninėse kas antrą dieną kraują. Vis tai pasėkos atitolimo nuo gamtos dėsnių ir nesustojamai augančių milijoninių miestų, kur žmonės, susigrūdę lyg kokiame skruzdėlyne, neturi galimybės sveikai užaugti, kaip kad augo gamtoje kaimo jaunimas.

Panaikinus okupantams savistovius ūkininkus, panaikintas ir organinis ūkininkavimo būdas: gyvulinių

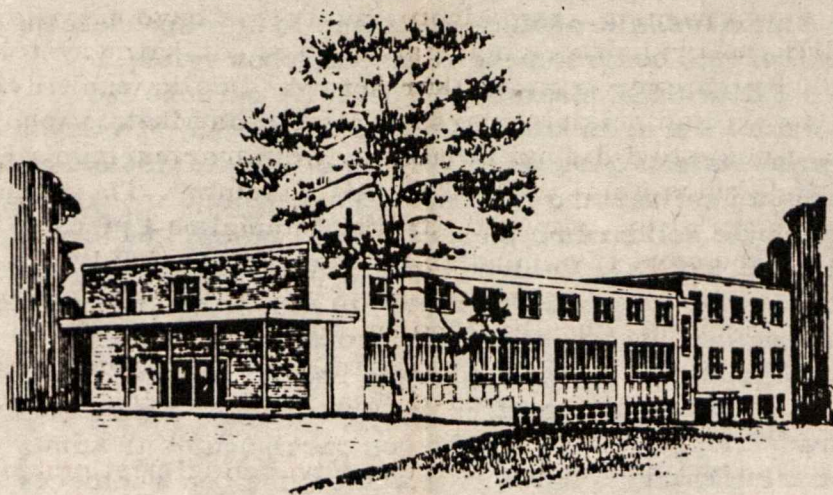
trąšų mažai bevertojama, nebent tuose miniatiūrinuose /0,6ha/ sklypeliuose, paliktuose privačiam buv. ūkininkų naudojimui. Miestai auga, kaip ant mielių. Štai Vilnius - jau pusmilijoninis miestas, o jį vejasi išsiplėtojęs Kaunas. Nebepažintum tu miestų, jei jų nebūsi matęs 40 metų. Sumiesčionėja mūsų jaunimas, o kaime vyrauja senimas. Kas laukia tautos ateityje, jei senimas išmirs, o jaunimas bus negrįžtamai apsigyvenęs miestuose? Tiesa, Lietuvoje gal taip blogai nėra, kaip Latvijoje. Trečdalis tautos dar gyvena mūsų kaime, bet tendencija miesčionėti prie komunistinės santvarkos žengia sparčiais žingsniais.

Minėtame mano draugo iš Lietuvos /jis jau 82-jų metų/ laiške rašoma, kad daugelis miršta, vos 70 metus sulaukę, kaip pav., kompozitorius Račūnas, miškininkas Karčiūskas, rašytojas A. Miškinis, Kostelnickis ir kiti. Panašiai yra ir pas mus. Štai Brocktone siuvykloje, kur mano žmona dirba jau virš 25 metų, viena jų stalo darbininkė virš 50 m., mirė plaučių vėžiu; kita dar jaunė nesnė mirė smegenų vėžiu; dar vienai susilpnėjusios kojos kaulai ir susilaužė, ir taip panašiai daina be galo.

Netgi tobuliausi sveikatingumo dėsnių nepajėgia išgelbėti žmonių nuo įvairiose formose patenkančių į kūną nuodingų chemikalų. Neistropiausios ir natūralios dietos, nei rūpestingos kasdieninės mankštos nebepailinginti žmogaus gyvenimo, kurs, sakoma, normaliai galėtų išgyventi net iki 120 metų. Jei oras, vanduo ir maistas tiesioginiu ar netiesioginiu būdu yra užteršti chemikalais, tai jų ardymoji kūne veikla sutrumpina gyvenimą ir paliepsniui nuvaro žmogų be laiko į kapus.

J. V a l i ū n a s

PRANCIŠKONŲ VASARVIETĖ

Lietuviai pranciškonai kviečia jus praleisti atostogas Kennebunkport, Maine vasarvietėje.

Sezonas prasideda birželio 30 ir baigiasi rugsėjo 3.

Vasarvietė yra labai gražioje kurortinėje vietoje - prie pat Atlanto vandenyno. Yra jūros vandens baseinas, teniso aikštė, vėsiniame kambariai, gražus parkas, rengiami kultūriniai vakarai. Buto ir maisto kainos žemesnės negu kitur.

Informacijai adresas:

Franciscan Guest House
Kennebunkport, Maine 04046 USA
Tel. (207) 967-2011

KREMI VEIDRODŽIAI

"Praėjus maždaug savaitei po vedybų, pasijutau, kaip naujas žmogus. Deja, ir mano žmona."

VARGŠAS MOKINYS

Kaimynė klausia moters:

- Kaip pasisekė jūsų sūneliui istorijos egzaminas?
- Ne taip. Jie klausė tokių įvykių, kurie atsitiko prieš jo gimimą, - atsakė užjaučianti motina.

VERTA ŽMONA

Viename Londono cirkie didelė atrakcija: moteriškė jau išgyveno 35 dienas be valgio. Žiūrovų tarpe pasitaikė ir vienas gydytojas. Jis klausia direktorių:

- Ar tiesa, kad ši moteriškė jau 35 dienas nieko nevalgė?

- Taip, tiesa.

- Ir jai nieko neatsitiko?

- Keletas škotų jau pasisiūlė su ja susituokti.

KAIP KAS SUPRANTA

Bulgarijoje vyksta rinkimai. Balsuotojai gauna užklijuotus vokus, kuriuos turi įmesti į urną. Vienas pilietis, gavęs voką, plėšia jo kampą ir bando išimti balsavimo kortelę.

- Ką ten darai? - šaukia vienas pareigūnų.

- Noriu pasišiurėti, už ką aš balsuoju, - aiškina žmogus.

- Ar dar iki šiol nežinojai, kad rinkimai mūsų šalyje yra laisvi? - paėmęs voką, įmeta į dėžę supykęs pareigūnas.

MŪSŲ MISLĖS

● KAI PRĖDEDA MAN - MAŽESNIS, KAI ATIMA - DIDESNIS /Duobė/

● GYVENU BE KŪNO, ŠNEKU BE LIEŽUVIO, VISI MANE GIRDI, O NIEKAS NEMATO /Aidas/

● ŠIRDIS PAKULŲ, ŠERMĖGA TAUKŲ, O ANT VIRŠAUS SAULĖ ŠVIEČIA /Žvakė/

DĖMESIO!

NAUJI POTVARKIAI IR NAUJAS SĄRAŠAS

DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

Nauji pasikeitimai ir patvarkymai siuntiniams į Lietuvą siūti: nuo rugpjūčio 1 d. siuntėjas jau negalės sumokėti maitos. Senatvarka, sumokant maitą čia, siuntinių užsakymus priimame iki liepos 16 d., 1984 m. Visi seniau skelbti mūsų siuntiniai galioja.

SIUNTINYS Nr. 2

3 m. šilkinio aksomo suknelė; 3 m. labai geros vilnonės medžiagos eilutė; 2 sv. vilnonių siūlų; 3 vilnonės gėlės - tos skarelės; didelė vilnonė - plona gėlė vakarinė skara; nepermatomo nailono medžiaga suknelė; 1 pora "Wrangler" rumbuoto aksomo jeans; 1 pora denim jeans.

Šio siuntinio kaina su maita ir persiuntimu\$ 490.00

Į šį siuntinį dar galima dėti 7 svarus įvairių prekių. Žemiau siūlome keletą naudingų dalykų (kaina su maita):

Dirbtinio minko kailis paltui De Lux, sveria 6 sv.\$ 110.00
Jeans, rumbuoto aksomo "Wrangler" arba "Levi"\$ 46.00
Vyriškas arba moteriškas megztinis\$ 55.00
Vilnonė arba šilkinė skarelė\$ 13.00
Telescopis lietsargis\$ 13.00
Vyriški arba moteriški pusbačiai\$ 52.00
Puiki suknelė medžiaga\$ 44.00
Šilkinio aksomo medžiaga suknelė, 3 m.\$ 66.00
Aksomo medžiaga kostiumui, dvigubo pločio, 3 m.\$ 83.00
Angliška vilnonė medžiaga eilutei, 3 m.\$ 77.00
Angliška vilnonė medžiaga eilutei, 3 m.\$ 88.00
Angliška vilnonė medžiaga eilutei, 3 m.\$ 110.00

Šiuos maisto produktus galima siųsti su rūbais: 1 sv. arbatos 8.50, 1 sv. nescafés - \$ 13.00, 2 sv. pupelių kavos - \$ 15.00 1 sv. šokolado - \$ 7.50, 40 cigarečių - \$ 5.50.

Sudarant siuntinį savo nuožiūra reikia pridėti \$ 65.00 per siuntimui. Siunčiame pramogines ir kitokias muzikos plokšteles.

BALTIC STORES & CO.

(Z. Juras)

11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England,
Tel. 01 460 2592

AA CENTRINĖS:

Montreal 273-7544
Ottawa 523-9977
Toronto 489-3693
Hamilton 522-8392

London 438-1122
Windsor 252-3842
Calgary 287-2712
Winnipeg 233-3508
Sudbury 674-6217

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS

JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLIC ANONYMOUS) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENA TREČIADIENĮ, 7722 GEORGE ST. LA SALLE, QUE.
8 val. vakaro.

ARBA SKAMBINK MUMS:

Leonui G.: 366-2548 (namų); 489-5391 (darbo);
Henrikui N.: 277-7868; Dainiui L.: 768-9606;
Jonui R.: 337-8637

Taupyk ir skolinkis

**Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE**

PARAMA

MOKA:

9½% už 90 dienų term. ind.
9¼% už 6 mėn. term. ind.
10% už 1 metų term. ind.
10½% už 2 metų term. ind.
10½% už 3 metų term. ind.
9½% už pensijų planą
9% už namų planą
8% už specialią taup. s-tą
7½% už taupymo s-tas
6% už čekių s-tas (dep.)

I M A:

už asm. paskolas nuo 12%
už nekilnojamo turto paskol.
(mortgages):
su nekeičiamu nuosimėčiu
1 metų 12¼%
2 metų 13½%
3 metų 14¼%
(fixed rate)
su keičiamu nuosimėčiu
1, 2 ar 3 metų... 11½%
(variable rate)

AKTYVAI VIRŠ 39 MILIJONŲ DOLERIŲ

Asmeninės paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybės apdrausta santuopų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas Piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 10 v. ryto iki 3 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 10 v. r. iki 8 v. v.; šeštadieniais - nuo 9 v. r. iki 1 v. p. p. (Liepos ir rugpjūčio mėnesiai šeštadieniais uždaryti)
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai - 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont.
M6H 1A8

• TELEFONAI: 532-3400
• 532-3414

AKTYVAI - VIRŠ 23 MILIJONŲ

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais 10-3
Antradieniais 10-3
Trečiadieniais uždaryti
Ketvirtadieniais 10-8
Penktadieniais 10-8
Šeštadieniais 9-1
Sekmadieniais 9-12:30

MOKA UŽ:

90 dienų term. indėlius ... 9½%
180-185 d. term. ind. 9¼%
Term. ind. 1 metų 10%
Term. ind. 2 metų 10½%
Term. ind. 3 metų 10½%
Pensijų s-tą 10%
Spec. taup. s-tą 8%
Taupomąją s-tą 7½%
Depozitų-čekių s-tą ... 6%

DUODA PASKOLAS:

Asmeninės nuo 12%
Mortgičius nuo ... 11-13%

ANAPILYJE SKYRIUS VEIKIA SEKMADIENIAIS 9:30 r. - 1 v. r.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santuopų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Paroduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS - NE PELNAS, BET SAŽININGAS PATARNAVIMAS

toronto

JUCIŪTĖ TORONTE
/TREMTINĖS PERGYVENIMAI/
/pabaiga/

Kiti Sibiran išvežtieji, vadinami tremtiniais, turėjo kiek lengvesnį gyvenimą. Laisvėje gyvenantys lietuviai nevisi tai supranta, todėl iškyla klausimas, kodėl Sibiro tremtinių-kalinių pasakojimai nevisi sutampa.

Patys tremimai buvo skirtingi, sakė kalbėtoja, kuriuos galima suskirstyti į tris grupes. Pirmosios deportacijos, 1940 metais užkaltuose gyvulinuose vagonuose; šeimos išardytos, vežamos atskirai. Antroji, pati didžiausia deportacija-1941 m. Gi trečioji, rusams grįžus į Lietuvą po karo-1948 m. Šiuo laiką vėl buvo masiniai ištrėmimai, kur ir kalbėtoja pateko. Ir jai, kaip ir kitiems, nebuvo pasakyta už ką ir kur veža.

Po karo išvežimų sąlygos šiek tiek pagerėjo, nes tėvų neatskyrė nuo vaikų; todėl dalis jų užaugo Sibire, gi iš pirmųjų deportacijų beveik

visi vaikai ir motinos greitai išmirė.

Po karo jau buvo šioki toki teismai. Bausmės buvo skiriamos po 5, 10, 20 ar 25 metus darbo lageriuose ar tremtyje kentėti. Kas keista, pabrėžė E. Juciūtė, kad lietuviai ir šiose sąlygose neprarado savo teisėto ir išdirdaus patriotiškumo-gavę tik 5 metus katgoros, tiesiog gėdindavosi pasisakyti, nes tai reikšė, kad tokie buvo laikomi menkesniais patriotais. Štai kuo kaliniai lietuviai Sibire didžiuojasi!

Kaliniams nebuvo leidžiama tuoktis, bet po karo, propagandos tikslais, padarydavo išimtis. E. Juciūtė paaiškino, kodėl Biliui Gajauskui leido susimetikuoti, kai jo sužadėtinė atvyko į kalėjimą - kadangi jo kalinimas jau buvo pagarsintas užsienyje.

Po Stalino mirties daug kas pagerėjo. Korespondencijos kaliniams - jokios, bet vėliau vieną laišką per pusmetį praleisdavo/ dabar daugiau privilegijų. Gi kiti, vadinami tremtiniais, galėjo dažniau susirašinėti. Kalbėtoja patarė vistiek rizikuoti

rašyti, nes iš daugelio, dailis praeis cenzūra, o tai didelė pagunda kaliniams. Fotografuoti - neleido iki 1954 m., o po to tik propagandos tikslais.

Maistas kaliniams-beveik nepakenčiamas, daugiausia kokių neaiškių žolių ar daržovių sriuba. Tik jos/E. Juciūtės / paskutiniai kalėjimo metais, jau įmesdavo kokią žuvį.

Vyrų nuo bado mirdavo daugiau, nes jiems buvo skiriamas tik patalynė, kaip moterims. Kad didesniai vyrai organizacijai reikia daugiau maisto - kalėjime niekam nerūpi.

KLB TORONTO APYLINKĖS VEIKLA

KLB Toronto Apylinkės Tarybos narių informacinis susirinkimas įvyko š. m. gegužės 15 d., Lietuvių Namuose, kuriame buvo išklaustyti naujosios valdybos, išrinktos 1983 m. lapkričio mėn. 1 d., pareigūnų ir komisijų pirmąjį pranešimus apie veiklą pradėjo valdybos narė Rūta Pacevičienė, kuri vadovauja VILNIAUS Paviljono renginiui Tautybių Savaitėje-Karavane š. m. BIRŽELIO 22-30 dienomis Toronto mieste. Tai sudėtingas ir komplikuotas renginys, kurio paruošiamieji darbai jau pradėti šių metų pradžioje, išrinkus vasario 11 d. surengtame specialiajame balijuje "Vilniaus" karalaite D. Kailendraitę ir jos palydovę V. Stibirytę. Rinkimų balsus buvo nuostolingas ir R. Pacevičienės nuomone, kitaits metais teks suprastinti rinkimų tvarką, kad išvengtų nuostolių. VILNIAUS PAVILJONO rengimo komitetas sudarytas ir jaunosios ir vidutinės kartos atstovų, darbas suskirstytas į atitinkamų sričių komisijas, kurios jau vykdo paruošiamuosius darbus.

VASARIO 16-tosios minėjimo komisijos vardu kalbėjo kun. J. S. T. a. š. k. u. s., kuris konstatavo, kad įvykęs Lietuvos nepriklausomybės minėjimas vasario 17-19 dienomis Toronte buvo labai sėkmingas. Jo renginiuose dalyvavo ne vien tik daug lietuvių, bet ir kanadiečių parlamento narių, valdžios pareigūnų, savivaldybių bei etninių grupių atstovai. Pagrindinis minėjimas vasario 19 d. Anapilio salėje buvo turtingas prasmingomis savųjų bei kitataučių kalbomis ir puikia programa. Dėl sekančio minėjimo 1985 m. komisija pasitarimų dar neturėjo.

SOLIDARUMO MOKESČIAI, kaip aiškino komisijos pirm. V. Bačėnas, buvo renkami 1983 m. lapkričio mėnesį sekmadieniais po pamaldų parapijų šventovėse, Lietuvių Namuose, "Paramos" ir Prisikėlimo Parapijos Kredito kooperatyvuose. 1984 m. vasario mėn. buvo išsiųsta apie 3.000 pranešimų nariams per Prisikėlimo Kredito Kooperatyvą, kuriuose buvo prašoma solidarumo mokesčius mokėti perkėlimais iš sąskaitų pagal pasirašytą atitinkamą pareiškimą. Bendrai, solidarumo mokesčių išrinkimas yra sunkus, reikalaujantis daug rinkėjų, kurie asmeniškai turėtų aplankyti kiekvieną bendruomenės narį, kas praktiškai neįvykdoma. Bendruomenės nariai turi jausti tautinę pareigą remti savo pagrindinę organizaciją. Tik apie 10% narių sumoka solidarumo mokesčius.

INFORMACIJŲ REIKALAIŠ kalbėjo A. V. a. i. č. i. ū. n. a. s., kuris vadovauja bendruomenės informacijų centrui Lietuvių Namuose. Čia atvyksta ir lietuviai, ir svetimataučiai asmeniškai arba kiti per telefoną; nori gauti žinių apie mūsų organizacijas, apie Lietuvą, apie išvežimų veiklą ir kiti įieško socialinės pagalbos. Informacijų centras jau yra sutelkęs medžiagą apie lietuviškas organizacijas, turi paruošęs parengimų sąrašą ir stengiasi patenkinti visų pagaldavimus.

ANGLIŠKOS SPAUDOS korespondentas K. R. a. u. d. y. s. aiškino, kad kanadiečių anglų spaudoje tiesioginiai be pažiūrų nėra galimybių paskelbti straipsnių. Jis bando surasti laikraščių reporterių, su jais susipažinti, per kuriuos galima paskelbti informacijas. Pavyko tiesioginis pranešimas CBC televizijos vadovybei, kuri atsiuntė savo reporterius į Vasario 16-tosios minėjimą ir jų paruošta filmą jau buvo rodoma tą patį vakarą televizijos žiniose. Lietuvi

LIEUVIŠKOS SPAUDOS korespondentas J. V. a. r. a. n. a. v. i. č. i. ū. s. per pusmetį paskelbė lietuviškuose Kanados ir Amerikos laikraščiuose 10 išsamių korespondencijų apie Toronto bendruomenę ir jos valdybos veiklą.

FINANSINĖ IŠSAMIA APYSKAITA paruošė ižd. R. B. u. d. n. i. k. a. s., iš kurios išryškėjo, kad naujoji valdyba sutvarkė atsiskaitymą su KLB Krašto Valdyba, išmokėjo 50% surinktų solidarumo mokesčių. Paskutinių 6 mėnesių laikotarpyje solidarumo mokesčių buvo gauta iš 545 narių, iš viso \$2.899,00. Valdybos pagrindines pajamas sudaro solidarumo mokesčiai ir gautos iš kitų organizacijų aukos. Parengimai yra nuostolingi, nuostoliai padengiami iš kuklių pajamų. Banko sąskaitoje šiuo metu yra \$1.352,57.

Valdybos pirmininkas dr. E. B. i. r. g. i. o. l. a. s. užbaigė pranešimus, padėkojęs valdybos pareigūnams ir komisijų pirmininkams už darbą ir pastatymo bendruomenės visuomeninėje bei kultūrinėje veikloje. Jis pasiūlė pakeisti valdybos rinkimus rotacine tvarka, kad nenutrūktų užplauotos veiklos tęstinumas, pasikeitus valdybos nariams per rinkimus. Šiam pasiūlymui Taryba pritarė ir dalis valdybos narių bus renkama kiekvienais metais.

DISKUSIJOSE buvo iškeltas Kanados Lietuvių Fondo nutartas statyti abejotinos vertės akmeninio paminklo klausimas, bet jis nesvarstytas, nes tai nepriklauso Tarybos kompetencijai. Pasiųlyta apylinkės valdybai surengti Vliko sukakties minėjimą ir pavesta valdybai šį reikalą apsisvarstyti. Tarybos susirinkimas užtruko pusantros valandos, buvo darbingas ir praėjo draugiškoje nuotaikoje.

J. V. a. r. č. i. ū. s.

Sutrikimai Rusijos politikos arenoje visada būdavo pajuntami iš kalinių, nes padidėdavo spaudimas: didesnės darbo normos, stipresnė sargyba ir t. t.

Elena Juciūtė patvirtino jau seniai girdėtą žinią, kad baigė Sibiro bausmę, kaliniai neturi teisės sugrįžti tėvynėn ir apsigyventi. Jų pasuose įrašomos dvi raidės - Z. K., kas paženkina, kad tas žmogus yra beteisis ir su juo, ar ja, negalima net kalbėtis. Juo labiau, jei sekaliai aplinkui stebi.

Dabar masinių deportacijų nesą, bet pavienių visada pasitaiko ir koncentracijos lageriai tebeegzistuoja.

Paskutiniame dešimtmetyje Sibiran deportavo daug azijatų iš Cambodijos, Laos, Afganistano ir kitur.

Kalbėtoja, baigdama pasakoti savo išgyvenimus, patarė rašyti kaliniams laiškus. Nors jie visų ir negaus, bet cenzoriai pasiskaitys. Reikia jiems duoti suprasti, kad pasaulis žino jų melus ir niekšybes. Kalbėtoja mano, kad tokiu būdu yra galimybė bent paveikti kalėjimo vadovybę. Ji taip pat siūlė daugiau paskleisti LKB Kroniką, išverstą į svetimas kalbas. Tik tuo būdu įmanoma atverti akis pasauliui - kokie žiaurumai vyksta už Geležinės Uždangos. Būtinai reikia ir kalinių atsiminimus, gal kondensuotus ir kelių autorių, išversti ir išleisti - dar svarbiau - išplatinti kitataučiams/Red./

P. S. Po paskaitos buvo parūpinta kava su pyragėliais, kur klausytojai dalinosi gaustais išpužiais. Atrodė, visi sutinka, kad Sibiro kalinių pergyvenimus ir LKB Kroniką būtina išvesti į svetimas kalbas, nes iš rusų komunistų, tautos žudikų, pasaulis girdi visai priešingas istorijas. Jie net skelbia, kad Sibiran keliauja savanoriai darbams / jų tarpe ir lietuviai/. Kas pagarsins pasauliui apie mūsų tautos prispaudą, kančias ir genocidą pavergėjų rusų replėse? Tai mūsų išvežimų-pareigų, taip ir Elena Juciūtė siūlo.

SUKAKTUVININKAS DR.
JUOZAS KAŠKELIS

Nuolatini gyvenantis Toronte dr. Juozas KAŠKELIS š. m. kovo mėn. 15 d. sulaukė

80-ties metų amžiaus. Gaila, kad giminės ir draugai negali jo sukakties viešai iškilmingai paminėti: jis jau kelinti metai sunkiai serga, guli suparalyžuotas Toronto Mercy-Šv. Juozapo ligoninėje, nustojęs normalios kalbos, atpažinimo jį lankančių asmenų.

Dr. J. Kaškelis gimė 1904 m., kovo 15 d., Gudžūnų km. Šiaulių apskr. Gimnaziją baigė Šiauliuose, lankė Dotnuvos Akademiją ir yra baigęs Vienos aukštąją komercijos Akademiją. Doktorato laipsnį, Ph. D. gavo 1929 m., Šveicarijoje, Fribourg U-te.

Kurį laiką dirbęs Lietuvos Finansų Ministerijoje/1929-1932 m./vėliau/1933-38 m./buvo "Plenocentro" atstovu Didžiojoje Britanijoje. Iki 1950 m. birželio 15 d. buvo prekybos atstovu New Yorke, ruošiant pasaulinėje parodoje Lietuvos Paviljoną. Buvo nuo 1941 m. Pram-prekybos direktorium Kaune.

Vokietijoje, po karo, DP stovykloje Kemptene buvo jos vedėju iki išvyko į Kanadą 1947 m.

Čia dirbo įvairius darbus. Nuo 1954 m. - lietuvių radijo valandėlėje, įvairiose lietuviškose organizacijose - LB, "Versle", Lietuvių Namuose; kurį laiką buvo vadovu įvairių tautų Antibolševiki-niame Fronte. Jis yra parašęs kelias knygas/Lietuvos Gintaras, Antibolševikinis Frontas, Krikščioniškas Solidarumas ir kt./ Rašė į įvairius lietuviškus laikraščius Kanadoje ir JAV dar ir Lietuvoje būdamas.

Linkime atgauti sveikatą. K o l e g a

Simon Travel
nauju pavadinimu

AUDRA Travel
kviečia keliauti kartu

11 DIENŲ LIETUVOJE
LIEPOS 24 RUGSĖJO 4

13 DIENŲ SU GIMINĖMIS
LIEPOS 4 SPALIO 2
RUGPJŪČIO 9 GRUODŽIO 19

VIENOS SAVAITĖS
RUGSĖJO 10 SPALIO 2

Skridimai numatyti patogiomis prancūzų ir suomių oro linijomis
Kelionės lydimos patyrusių vadovų.
Mūsų įstaigoje jūs gausite geriausią patarnavimą:

- sutvarkant dokumentus įskvietimui
- nuperkant automobilius, kooperatinius butus bei kitas dovanas giminėms Lietuvoje
- taplininkaujant bei suteikiant ypą gerą finansinę paramą, greitai ir labai naudingą giminėms Lietuvoje palikimų sutvarkymą.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnių žinių teiraukitės nauju adresu:
1576 Bloor St.W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)
Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060
Telex 06-986766 TOR

MONTREALYJE ATSTOVAS LIUDAS STANKEVIČIUS
Tel. (514) 669-8834
Kelionių įstaigos registracijos numeris - 2159872
Savininkė - Audronė Našlėnaitė-Simon

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 - 231-2661 - 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja - V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ
Darbo valandos: 9 v. r. - 7 v. v., šeštadieniais 9 v. r. - 12 v. p. r.
Narys of "Better Business" Buro

INSURANCE

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

V. Bačėnas ALL SEASONS TRAVEL, B.D.
Visais kelionių reikalais
bet kur pasaulyje skambinti:
Tel. 533-3531

1551 Bloor St. W.
TORONTO, Ont.
M6P 1A5

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS

JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (Alcoholics Anonymous)
GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ
PENKTADIENĮ IŠGANYTOJO PARAPIJOS SALĖJE
(Skersai gatvės nuo pensininkų rūmų, 1610 Bloor St West,
kampas Indian Rd.). 7:30 val. vakaro.
SKAMBINKITE : 487-5591

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

— įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ

KREDITO

KOOPERATYVAS

TALKA

830 Main St. E.
L8M 1L6
Tel.: 544-7125

Kviečia visus lietuvius pasinaudoti teikiamais patarnavimais

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
depozitus (P.C.A.)	6%	asmenines paskolas	12 1/2%
santapus	7 1/2%	nekilnojamo turto 1m.	10 1/4%
kasdienes palūkanas		nekilnojamo turto 3 m.	12%
už santapus	7%	variable	10 1/2%
term. depoz. 1 m.	9 1/2%		
term. depoz. 3 m.	10%		
reg. pensijų fondo	9 1/4%		
90 dienų depozitus	9%		

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 10 v.r. iki 5 v.p.p., trečiadieniais nuo 10 iki 1 v.p.p., penktadieniais nuo 10 v.r. iki 7 v.v., šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 12 v.v.

Ottawa

MOTINOS MINĖJIMAS IR MOKYKLOS ŠVENTĖ

Mūsų apylinkėje MOTINOS DIENOS minėjimas yra jungiamas su Dr. VINCO KUDIRKOS šeštadieninės Mokyklos mokslo metų užbaigimo švente. Šiais metais toji dvigubą šventę įvyko gegužės mėn. 27 d., sekmadienį St. Hyacinth parapijos salėje.

Pamaldas laikė ir gilių minčių pritaikintą šventei pamokslą sakė kun. dr. V. Skilandžiūnas.

Sueiga vyko parapijos salėje, kurią pradėjo Mokyklos Tėvų Komiteto p-kas J.A. ugaitis. Pasveikinęs susirinkusius, džiaugėsi, kad pas mus Mokykla veikia ir turi visas galimybes didėti mokinių skaičium. Sueigą pravedė pakvietė Mokyklos vedėją Alę Paškevičienę.

Programa buvo dviejų dalių: pirmojoje apie MOTINĄ buvo dainos ir mokinių dailės žodis, antrojoje mokslo metus užbaigus-atskaitytinė dalis.

Įvadą į pirmąją dalį skaitė jaunesnioji mokytoja Rima Radžiūtė, buv. šios mokyklos auklėtinė. Savame žodyje ji priminė MOTINOS DIENOS kilmę, kuri prasidėjo šiame kontinente, apie jos pradžią nepriklausomoje Lietuvoje ir apie MOTINOS nepaprastai didelę reikšmę auklėjant mūsų TAUTOS jaunąją kartą. Ji kreipė išsilavinusių mokinių dėmesį pasisemti stiprybės ir išminties iš mūsų tautos praeities.

Mūsų apylinkės dainos vienetas RAMUNĖLĖS pradžioje susirinkusius savo melodijomis, šiam minėjimui pritaikintomis dainomis.

Džiaugiamės susilaukę vis brandesnio, jau pajėgaus Dainos Vieneto, kuris šią vasarą yra pakviestas vykti net į WINNIPEGĄ, atstovauti lietuvių FOLKLORAM.

Šių jaunų merginų būreliui vadovauja dvi gabios lietuaitės: dirigentė Rūta Šiulytė ir muzikinės dalies vadovė Loreta Lukšaitė. Jų abiejų pastangomis RAMUNĖLĖS pasiekė dabartinį lygį. Nepamirština yra ir šio jaunimo tėvų pastangos ir parama priartiant ir skatinant. Daugiausia pastangų tam yra dariusi jų rūpestingoji globėja Zosė Balševičienė.

Dailiojo žodžio dalyje girdėjome deklamaciją "LIETUVISKAM ŽODŽIUI", kurią atliko trys vyresnieji mokiniai: Stepas Jurgutis, Daiva Jukutė ir Lina Radžiūtė.

Apie "GERIAUSIĄ MAMĄ" apsakymėlių paskaitė I sk. mokinys nepilnų septynerių metų - Aleksas Čeponkus. Tai pirmas kartas, kai tokio amžiaus "vyras" paskaitė aiškia tarsena ir palyginant, neblogai kirčiuodamas.

Visi keturi mažieji mokinukai - Lina ir Rasa Ugaitytės ir Andrius ir Aleksas Čeponkai 1/3 ir pusės-7 m. amžiaus ribose padėklamavo apie trispalvę, parodė jos spalvas ir pamoję tautinę vėliavėlę. Po to, kiekvienas paėmęs gvygėlių puokštelę, nubėgo pasveikinti savąsias mamytės.

Tokia pat gėlių puokštė buvo įteikta ir vyriausiajam amžiumi motinai, dalyvavusiai šioje sueigoje - Sofijai Bilevičienei, p.p. Danių ir Vilčinskų uošvei, kuri labai pareigingai atsilano į lietuviškas pamaldas ir sueigą, kada tik jos būna ir jei jos sveikata leidžia.

Po trumpos pertraukėlės matėme vaidinimėlių. Tai Mokyklos vedėjos Alės Paškevičienės 3-jų paveiklų pasaka PAPAČIO ŽIEDAS, kurį vaidino visa mokykla. Tokius vaidinimėlius tenka derinti turimam mokinių skaičiui, o vaidmenys individualiai pritaikinti pagal amžių ir sugebėjimą.

Buvo jaučiamos visų pastangos atlikti vaidmenis kuo geriausiai. Čia ir jauniausia Lina Ugaitytė 3 ir pusės m., vaizdavo Vabalėlį, vandens kibirėliu nešina, tūpčiojo aplink nykštukus, ieškodama sau geresnės vietos, o taip pat ir Stepas Jurgutis - vaizdavo raudoną Kipšą su šakėmis pagrobęs pražydušį Paporčio Žiedą, buvo geras charakteringam vaidmeniui.

Antroje programos dalyje buvo atžymėta mokslo metų užbaigimas. Mokyklos Vedėją davė trumpas statistinės žinios apie mokslo metų eigą, pasidžiaugė, kad numatytas programoje kursas buvo išleistas ir kad visi gauna pažymėjimus. Paminėjo, įvykdytą ŠVIETIMO KOMISIJOS skelbtąjį spaudos skaitymo KONKURSĄ, kuriame dalyvavo 3 vyresnieji mokiniai, išpildę Konkurso sąlygas ir gauna specialius pažymėjimus ir pinigines premijas pagal savo skyrius.

Taip pat priminė, kad ir šiais mokslo metais, jau dešimtą kartą buvo išleistas metinis Mokyklos leidinys TRUPINĖLIAI, kurį gauna kiekvienas mokinytis, mokytojos, Bendruomenės atstovai pareigūnai. Jis taip pat išsiunčiamas susipažinti kai kuriems lietuviškiems laikraščiams, kuriems Lietuvos tautinė Mokykla yra arčiau širdies.

Kiekvienas mokinytis, iškvietas į sceną, gavo pažymėjimą ir visa kita, kas jam priklausė. Gražu buvo matyti, kaip patį jauniausioji mokinė Linutė, iškviesta pirmoji, gavusi tik ji vieną įremtą pažymėjimą apie tik lankymą priešmokyklinio skyriaus, išdidžiai nuskubėjo pas savąją mamytę.

Mokykla buvo suruošusi ir nedidelę mokinių darbų parodėlę, kurioje buvo matomi visi Mokyklos leidiniai, tie lietuviškosios išsilavinimo laikraščiai ir žurnalai, kuriuose yra tilpę Mokyklos mokinių ir mokytojų rašinėliai bei įvykusio konkurso darbai.

Baigiamajame žody, Ottawas Apylinkės Bendruomenės pirmininkas inž. J.V. Danys paryškino šeštadienių mokyklų svarbą, pasidžiaugė, kad Ottawas Mokykla gerai vedama veikia, dėkojo mokytojams už jų darbą ir kiekvienam mokiniui įteikė po lietuvišką vaikams - jaunimui skirtą knygutę.

Mokyklos Tėvų Komiteto pirmininkas A. Ubaitis įteikė mokytojoms po puokštelę rožių.

Sugiedojus Tautos Himną, visi susirinkusieji buvo pakviesti sunešti namams vaisius - kavutei.

Albinas Vilniškis

sudbury

• MULTICULTURAL -FOLK ARTS organizacija Sudbury įsteigė įvairių kalbų vertėjų sekciją, kuri teiks pagalbą naujiems emigrantams ir kitiems Kanados piliečiams, nemokantiems anglų ar prancūzų kalbų, įvairiose valdžios įstaigose, teismuose ir įvairių dokumentų vertimais į anglų kalbą.

Tuo reikalu kreipėsi į LB Apylinkės Valdybą ir prašė paskirti lietuvių vertėją, gerai mokantį anglų ir lietuvių kalbas. Paskirtas ir sutiko Laurentian Universiteto studentas PETRAS TOLVAIŠA, gyv. 246 College St., Sudbury, Ont., tel: 673-7075. J.Kr.

st.catharines

ISKILMINGAS MOTINOS DIENOS PAMINĖJIMAS

Gegužės 13 d., Tėvų Pranciškonų šventovėje 75 Rolls gt. vyko Apylinkės Lietuvių Bendruomenės Valdybos suruoštas Motinos Dienos minėjimas.

Iškilmingų pamaldų metu giedojo Montreale Mergaičių Choras PAVASARIS ir sol. Gina Čapkauskienė, akomponuojant muz. Mm. M. Roch. Mišias, skirtas nukankintoms, žuvusioms ir mirusioms motinoms atnašavo ir pritaikytą pamokslą pasakė Tėv. Kęstutis Butkus, OFM. Mišių metu maldas skaitė savanoris-kūrėjas A. Šukio dukra, Joana Zubrickienė. Mišių auką nešė Stasė ir Sigita Zubrickai.

Minėjime Bendruomenės p-kas A. Šetikas įvadą žodį paprašė visus tylos minutę pagerbti nukankintas, žuvusias ir mirusias motinas. Minėjime dalyvavusių motinoms buvo įteikta po rožę.

Sekė IŠKILIOSIOS LIETUVAITĖS pristatymas. Iškilioji Lietuvaitė Rasa Zubrickaitė baigusi savo kadenciją, perdavė naujai išrinktai Iškiliajai Lietuvaitėi Nijolės Latauskaitės - Zeliznak dukrai Taniai pareigas ir karūną. Ji atstovaus St. Catharines lietuvių kolonijai FOLK ARTS FESTIVAL parade ir vyksiant lietuvių ir kitų tautybių pasirodymams/Open House su tautiniais valgiais ir programomis.

Sekė gerai paruošta koncertinė dalis. Ją atliko Montreale PAVASARIS. Prieš pradėdant programą Daiva Piečaitytė tarė jaudinančius žodžius: "Mes pavasario žiedai, o mūsų šaknys-pavergtoji Lietuva..." Po pirmos dalies gražių dainų PAVASARIS tęsė programą pasipuošusios melsvos spalvos sukniomis, priderintomis tautinėms

Iškilioji lietuvaite T. ZELINAK

juostomis ir gintaro karoliais. Visos spalvos priminė kaip tik atgimstančią pavasario gamtą ir puošė dainininkes. Sol. G. Čapkauskienė antroje dalyje irgi pasirodė apsirengusi tautiniais drabužiais.

PAVASARIUI dainuojant liaudies dainų pyne, įsijungė sol. G. Čapkauskienė ir jaunas aktorius/vaiko rolyje/Andrius Keršys, kuris solistei dainuojant ir verpiant prie ratelio, lyg jos sūnus, su knyga rankose, klausėsi dainų. Tai buvo gyvas scenos vaizdas, primenantis caro okupacijos metų Vargo Mokyklą Lietuvoje. Anais spaudos draudimo laikais kaimietė lietuvė motina prie ratelio mokė savo vaikus skaityti lietuviškai ir liaudies dainomis skiepijo tėvynės meilę. Tokiu būdu paruošė atbūdančiai Lietuvai žymius Lietuvos laisvės kovotojus. Tai jie ėmė organizuoti reikalauti iš caro gražinti Lietuvai spaudos laisvę ir ją iškovojo.

Šis gyvas paveikslas ypač užburė svečius, kurie, lyg tylos minutės susikaupimu, sekė programą. Kaip audra po tylos - svečiai sustojo ir menininkėms ilgai audringai plojo.

Lietuvos motinos globojo savo vaikus ir Sibiro tundrų begalinėje naktį, didvyriškai kovojo už vaiko gyvybę, nesigailėdamos savęs.

Jautriomis deklamacijomis pasižymėjo Daiva Piečaitytė ir Teresė Keršytė.

Koncertą baigė sol. G. Čapkauskienė ir PAVASARIS, padainuodamos "Kavvelėlį". Publikai be pertraukos audringai plojo, padainavo priedo.

P-kas A. Šetikas išreiškė nuoširdžią padėką ir dainininkėms, akompaniatorėi ir svečiams. Į šį minėjimą suvažiavo svečių iš Hamiltono, Port Colborne, Welland'o, Niagara Falls, Buffalo/JAV/ ir daug vietos lietuvių. Svečiai netilpo Vienoyno šventovėje, taip pat koncerto metu buvo rekordinis svečių skaičius.

P-kas A. Šetikas taip pat pabrėžė, kad ši maža lietuvių kolonija pati nebūtų pajėgusi pasikviesti dainininkes ir solistę iš Montreale be jų pačių pagalbos ir PAVASARIO tėvų bei rėmėjų paramos. Už tai jis visų apylinkės lietuvių vardu padėkojo. Jis pasakė, kad didelis kreditas priklauso ir PAVASARIO administratorėi, savanoriui-kūrėjui dukrai Jadvygai Selenytei-Baltuonienėi, kuri, lyg vaidila, rūpinasi, kad tos "vaidilutės" - balsingosios PAVASARIO merginos dainuotų, lavintųsi ir savo dainomis, deklamacijomis stiprintų lietuvių širdyse tautinę dvasią. J. Baltuonienės pastangomis, gražiausiame metų laike, PAVASARIS ryžosi atvykti į Motinos Dienos pagerbimą St. Catharines.

Solistė, akomponiatorė ir administratorė buvo apdovanotos po puokštelę gėlių, o pavasarietės gavo po rožę. Nuoširdžią padėką už globą, nakvynės ir vaišes choro vardu tarė J. Baltuonienė. Minėjimas buvo baigtas Tautos Himnu.

J. Šarapnickas

Dino

VALYKLA SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUOVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAIŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE)
- ZOMŠAS

495-90e AVENUE, LaSalle
365-1143

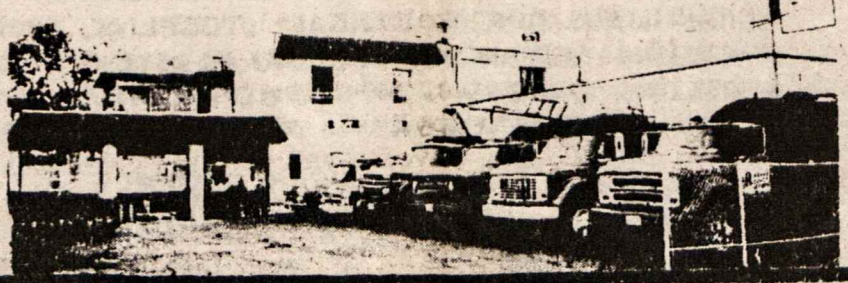
7661 A CENTRALE, LaSalle
365-7146

2955 ALLARD, Ville Emard
766-2667

GUY RICHARD ROOFER - COUVREUR

7725 George LaSalle

Seriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbą atlieka sąžiningai ir priemonėmis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: **364-1470**

Embassy Fur Mfg. Reg'd.

1449 St. Alexander St. Suite 209, Mayor Bldg.

SUTAUPYKITE NUO \$500.- IKI \$1000.- PIRKdami GARANTUOTAI NAUJUS KAILINIUS PALTUS TIESIAI IŠ FABRIKO. DAROMI PATAISYMAI BEI PERSIUOVIMAI.
Tel. 845-2912 EMBASSY FUR

LAIDOVIMO ISTAIGA

FUNERAL HOME

J.F. Wilson & Sons Inc.

123 Maple Blvd. 5784 Verdun Ave.
Chateauguy, Verdon, Que.
Tel: 691-4763 Tel.: 767-9956

MODERNIOS KOPLYČIOS

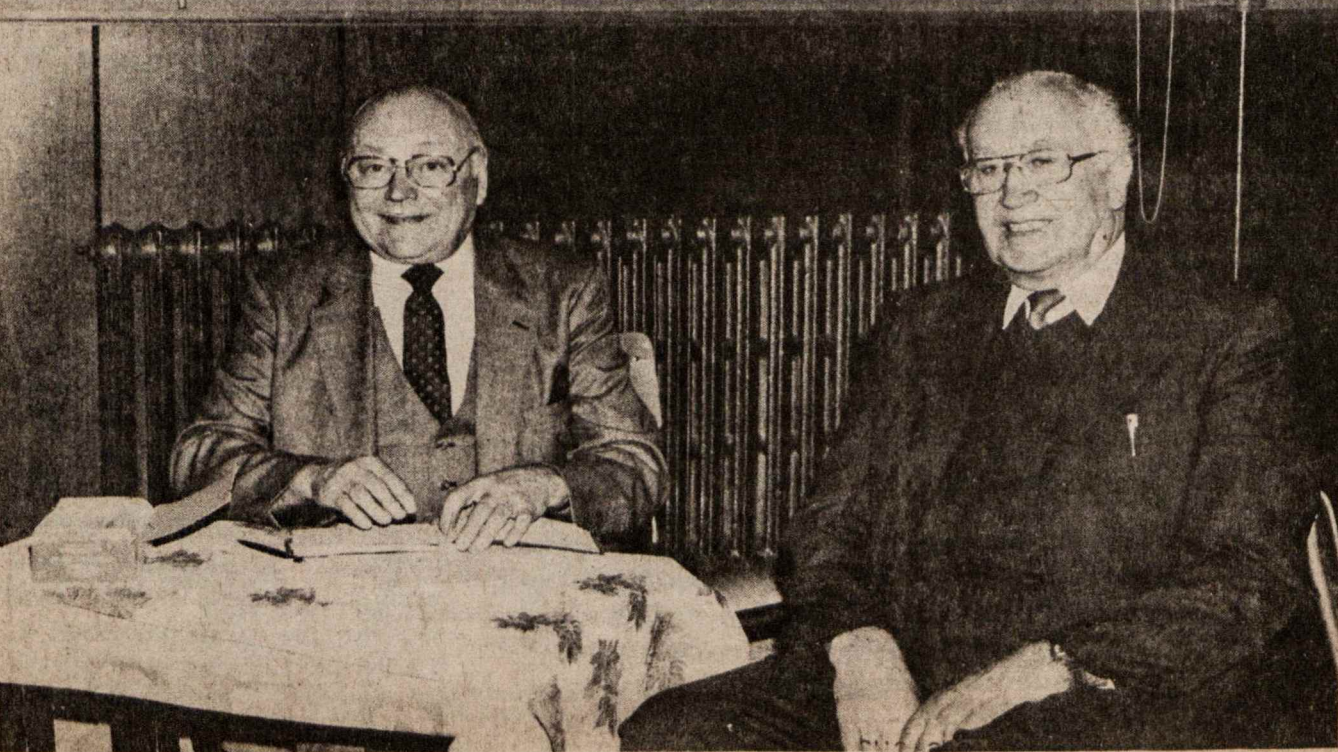
• BIRŽELIO 13 d., trečiadienį, DOMINION Skvere, 7 val.v. - VAINIKO PADĖJIMAS, minint BIRŽELIO TREMIMUS. Po to ekumeninės mišios Katedroje. Atsilankykime gausiai, tuo parodydami, kad nepamiršome savo tremtinių, savo kalinių, kad pasisakome UŽ TEISIN - GUMĄ ir ŽMOGAUS TEISES.

• BIRŽELIO 14-16 d.d. - Montrealio Universitete vyks la - baijvairaus pasirinkimo i - domių paskaitų tikrai prie - namomis sąlygomis. /Žiūr . skelbimą ir "NL" nr. 22, 2psl kur paskelbta paskaitų ir po - ezijos vakaro programa/.

Čia mūsų dalyvavimas ir - gi labai svarbus ir naudin - gas tiek mums patiems, tiek ir Baltistikos Studijų Kon - ferencijai Montrealyje.

ARTEJA JONINĖS

Pagal nusistovėjusią tra - diciją, ir šiais metais, BIR - ŽELIO 24 d., 12 val. Aušros Vartų Parapijos salėje, L. K. Mindaugo Šaulių Kuopa ren -

Nuolatiniai "NL" talkininkai J. Paškevičius ir Vytautas Barauskas prie Spaudos Staliuko baliaus metu gegužės 1, 1984.

DR. J. MALISKA
DANTŲ GYDYTOJAS

1440 St. Catherine St. W.
Suite 600, Montreal, P.Q.
Tel. Bus.: 866-8235
Namų: 488-8528

Philip A. Sulginski
D.D.S.

Dental Surgeon Chirurgien-Dentiste
8606 RUE CENTRALE, SUITE 209
VILLE LASALLE, QUEBEC H8P 1N5
Tel: 364-4658

M. CUSSON R. GENDRON
VAISTINĖ

Atidaryta kasdien nuo 9 a.m. iki 10 p.m.
Sestadieniais: nuo 9 a.m. iki 9:30 p.m.
Sekmadieniais: nuo 10 a.m. iki 9:30 p.m.

GREITAS, NEKAINUOJANTIS PRISTATYMAS

7626 Central St. Ville La Salle, P.Q.
TEL: 366-9742 ir 365-0505

Dr. A. S. POPIERAITIS
B.A. M.D. C.M. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)

MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrooke St. W. Suite 215,
Montreal, P.Q. TEL: 931-4024

ADVOKATAS
ROMAN J. IŠGANAITIS
B.A., B.C.L.

4 Notre Dame E. Suite 504, Montreal, P.Q.
H2Y 1B7 TEL: 878-9534

ADVOKATAS
VICTOR E. RUDINSKAS
B. Eng., M. Eng., L.I.B., B.C.L.

4701 Bannantyne, Verdun (kampas 2-nd Ave.), P.Q.
H4G 1E6 TEL. Bureau: 769-8824;
Residence: 366-6245

NOTARAS
J. BERNOTAS

5 Place Ville Marie, Suite 1220
Montreal, P.Q.
H3B 2G2 Tel.: (514) 871-1430

NOTARĖ
RŪTA POCAUSKAS

103 Fieldfare, Beaconsfield, H9W 4W9
Res. TEL.: 697-2261

GLOBOJANT MONTREALIO UNIVERSITETUI,
ASSOCIATION FOR THE ADVANCEMENT OF BALTIC STUDIES (AABS)

1984 m. BIRŽELIO 14-16,

MONTREALIO UNIVERSITETE RUOŠIA TARPTAUTINĘ

IX BALTISTIKOS STUDIJŲ KONFERENCIJĄ

Bus skaitoma 180 paskaitų iš įvairių sričių, liečiančių Baltijos kraštus ir jos vyks UNIVERSITÉ de MONTREAL, Pavillion 3200,

3200 rue JEAN - BRILLANT

Programoje bus ir poezijos skaitymas BIRŽELIO 16 d; lietuvius atstovauja Henrikas NAGYS ir Tomas VENCLOVA.

BALIUS - BANKETAS su šokiais bus BIRŽELIO 16 d., 7:30 val. vakaro, Queen Elizabeth Hotel. Kaina - \$30.- asmeniui. Dėl rezervacijų skambinti: Milda DANYTĖ, tel: 481-3971.

Konferencija yra atvira visiems. Normali registracija \$75.-, bet Montrealio lietuviams, latviams ir estams tik \$10.-, ir vienai dienai - \$4.-, o studentams ir senjorams - veltui.

Organizacinius konferencijos darbus vietoje atlieka Montrealio

lietuvių, latvių ir estų BENDRUOMENIŲ atstovai

gia "Jonines".

Programoje: JONŲ, JONIŲ, PETRŲ-POVILŲ pasveikini - mas, vieno veiksmo sce - nos vaizdelis PAPAČIO ŽIEDO PASLAPTIS, pietūs, baras, loterija.

Viskas vyks berželiais, žalumynais išpuoštoje sa - lėje. Šauliai visus maloniai kviečia paskveikinti kleboną JONĄ KUBILIŲ ir kitus ger - biamus Jonus, Petrus-Povi - lus. A.M.

• GURECKAS Leonas staiga susirgo širdimi. Gydomas Royal Victoria ligoninėje.

• RAMANAUSKUI Jonui bu - vo padaryta širdies kraujag - sylių operacija.

• TOLIUSIS Kostas buvo operuotas Royal Victoria li - goninėje. Jaučiasi gerai.

• KAČERGIUS Vincas po il - gesnių atostogų Floridoje, sugrįžo į Montrealį.

• MICKAI Antanas ir Tere - sė išvyko vasaros atostogų! Karibų salas. Iš ten laivu plauks iki Venezuelos. Kitą savaitę praleis Santa Lucia saloje. Sugrįš po 2 savaitių.

• ČEPULIS Antanas, malon -iai talkininkaudamas, nu - pjovė "NL" Redakcijos sky - po žolę, panaudodamas jam gerai žinomą metodą- dalį. Labai ačiū! "NL"

• AV PARAPIJOS GEGUŽI - NĖ šiais metais bus LIE - POS mėn. 8 d., A.M. Čepu - lių vasarvietėje, "Palan - goje". Ta proga bus pagerb - tas ir Parapijos Choras.

Maurice Kaplan
KAILIŲ SIUVĖJAS
Tel. 767-6183 dabar pakeistas į: 288-9646

ŽIEMAI BAIGIANTIS
JŪSŲ KAILIAI SAUGOMI
SPECIALIOSE ŠALDOMOSE
PATALPOSE DABAR YPATINGAI
PAPIGINTOMIS KAINOMIS...
PASINAUDOKITE PROGA!

1449 rue St. ALEXANDRE, suite 500 A
Montreal, P.Q. H3A 2G6
Telefonas 288-9646

TONY PHOTO STUDIO
PORTRAITS
PASSEPORT • COMMERCIAL
MARIAGE • WEDDINGS
2540 rue SHERBROOKE, E.
TONY LAURINAITIS
MONTREAL P.Q. H2K 1E9 **525-8971**

TRANS QUÉBEC SIDINGS LTD

ALIUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALIUMINIUM, PLIENU, PLASTINE MEDZIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS.

Savininkas: **JOHN OSKOWICZ**
3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5
Telefonas: 721-9496

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, P.Q. TEL: 766-5827

CERTIFIKATUS: MIN. \$1,000.000	DUODA PASKOLAS:
1 METŲ 11. %	NEKILNOJAMO TURTO, ASMENINES IR PREKYBINES. PASKOLOS MIRTIES ATVEJU DRAUDŽIAMOS IKI \$10,000
TERMINUOTI INDELIAI	
180-364 D. 10.5 %	
120-179 D. 9.5 %	
30-119 D. 9 %	
TRUMPALAIKIUŠ INDELIUŠ UŽ \$20,000 IR DAUGIAU	
TAUPOMOSIOS SĄSKAITOS:	
SPECIALIOS 7.25 %	
SU DRAUDIMU 7 %	
ČEKIŲ SĄSKAITOS 5 %	

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS	VALANDOS
1475 De Seve	3907 A Rosemont
Pirm. Antr. Trec. 9:00 - 3:00	
Ketvirtadieniais 12:00 - 8:00	6.00 - 8.00
Penktadieniais 10:00 - 6:00	12.00 - 6.00

Sekmadieniais nuo SPALIO 15 d. iki GEGUŽĖS 15 d.
1475 De Seve ir Sv. Kazimiero par. salėje: 10:30 - 12:30

CFMB LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11:30 iki 12 val. NAKTIES

Programos vedėjas: **L. STANKEVIČIUS**
1053 Albanel Cr. Duvernay, P.Q. Tel.: 669-8834

D.N. BALTRUKONIS
IMMEUBLES - CLASSIC INC.

Nekilnojamo Turto visapusiškas patarnavimas
PIRKIMAS - PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q. H3N1R1
Tel. Business: 273-9181 ; Residence: 737-0844.

Tel.: Business: 482-0772 Residence: 767-4690

JONAS IR CÔTÉ
REALTIES

5159 De Maisonneuve West,
Montreal, P.Q. H4A 1Z3

VINCAS PIEČAITIS
Nekilnojamo turto patarnavimas Montrealyje

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA
6695 - 35th Avenue, Montreal H1T-3A6
TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių atsakomybės, gyvybės draudimas
Agentūra veikia nuo 1945 m.

montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH, MONTREAL WEST

LEONAS GURECKAS,
SALES MANAGER **Tel. 489-5391**

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA